

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 54. No. 20.
1939. január 26., csütörtök.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă p. editura ziarului Aradl Közölny, înreg. în Reg. Publ. Perioadice sub No. 10/1—1938. Trib. Arad.

Mit tettünk eddig?

Irtá: Fischer Aladár

Két évtizedet csináltunk végig — rövid megszakítások leszámításával — nyilvánossági jog nélkül. Mindig azt halljuk, hogy a kicsi számok elenyésznek a nagyok mellett, hogy a mi kised játékaink itt a földön meg sem kótyyannak a nagy történelmi korok arányai mellett. Egy ezred egy buborék. A mi két évtizedünk azonban tekintélyes szám. Elképedünk, ha arra gondolunk, hogy egy hosszú ezredévnek is csak ötvened része. A legtöbb iskola 2—3 év alatt bepusztult a nyilvánossági jog nélküliségbe. Amely iskolák pedig csak egy évre veszítették el ezt a jogot s látták annak súlyos következményeit azok bámulják a mi szívósságunkat. De mi nem akarunk bámulat tárgyai lenni, nekünk nem elemünk a hősködés és a csakazértis. Nekünk minden vágyunk csendben, békében dolgozni, tanító és nevelő munkánkkal szolgálni a közt és szolgálni Istent, derék, munkabíró, törvénytisztelő és mindenekfelett becsületes embereket akarunk adni a társadalomnak. Még a szívósságot is elhárítjuk magunktól, mert az csak úgy magától adódik, mint amikor a mesében a hős el akarja nyerni a királyleányt, de előbb egy nagy feladatot kell megoldani s ha azzal kész van, nem kapja meg a királyleányt, hanem kap egy másik feladatot, ha azt is teljesítette, egy harmadikat. Ellenünk is előbb az volt a kifogás, hogy nincs saját iskolahelyiségünk. Megépítettük. Aztán, hogy nincsenek szertáraink, megalkottuk azokat is. Akkor az volt a baj, hogy még nem minden tanárunk tette le a román vizsgát. Kifogás volt egy-két tanárunk ellen a teljes kvalifikáció hiánya miatt: menesztettük őket s most a négy román állami óraadó tanáron kívül van már kilenc fiatal tanárunk, akik részben Kolozsvárt, részben Bucurestiben végeztek. A mi királyleányunkat: a nyilvánossági jogot még sem tudjuk megkapni. Minden okunk meg volna rá, hogy elveszítsük a kedvünket, de izgat minket a mese. Vagy az élet? És az, hogy a tanítás-nevelés munkáját Isten ügyének tekintjük, melyet elhagynunk nem szabad, ha az ő ítélőszéke előtt, ahová előbb-utóbb mindannyian eljutunk, nyugodtan akarunk megállni s emelt fővel vallani: megtettem kötelességemet, hirdetem az országodat s vágytam a szeretet után. Hogy nem csakazértiskedünk, azt semmivel sem tudjuk jobban bizonyítani, mint azzal, hogy a legelső javalló szóra, mely mögött ott halványlott a nyilvánossági jog ígérete, önként bevezettünk minden osztályba az előirtakon kívül még egy tárgyat románul. Pedig tudtuk, hogy ezzel tanulóink helyzetét nehezítjük — legalább is kezdetben. De úgy gondoltuk, hogy lojalitásunknak világosabb jelét már nem is adhatjuk. S a keresni családok ellenére sem hiszünk azoknak, akik a román s magyart a vízzel és tűzzel szeretik összehasonlítani. A napjainkban történő eseményeket tiszta aggyal bíráló ész, amely messzebbre tud gondolni a mánál, látja, hogy nagyarányu erővel szemben ennek a két népnek azonos lesz a sorsa, ahogy a török igát is közösen nyögtük. Jöhetnek idők — és azok fekete idők lesznek — amikor román is, magyar is, nem fog előre látónak tartani majd minket, ma élőkét azért mert vakok voltunk és nem láttuk a fővót és azért, hogy egymás megerősítésének s zavartalan, egészséges fejlődésének munkálása helyett — kicsinyesen csipkelődünk.

A háboruban egy-egy pergőtűz után a katonáim megriadt szemmel bujtak elő. Ez a kép jutott mindig eszembe a vizsgákon, amikor tanulóink az egy felelettel való függés agyrane-

Gyors befejezéshez közeledik a spanyol polgárháború

Megkezdődött a lakosság Franciaország felé való menekülése, mert szakértők szerint

Barcelona és Katalonia védhetetlen

Londonból jelentik: A hosszú, véres és már sok meglepetéssel szolgált spanyol polgárháború most már úgy látszik valóban befejezéshez közeledik. Barcelona körül még farkasszemet néznek ugyan az ellenfelek, de szakértők véleménye szerint a katalán főváros, sőt egész Katalonia sorsa megpecsételődött és a polgárháborút a köztársasági kormány hadserege elvesztette. Bilbaoi jelentés közli, hogy tegnap este fél 8 órakor Jague tábornok marokkói hadteste behatolt Barcelona körháznegyedébe. A navarrai hadtest észak felől keríti be a várost. A tüzérség és a gépfegyverosztályok gyilkos tüzelést indítottak a városra, Barcelona katonai táborra hasonlít. A bombázás egész éjjel szünet nélkül tartott. Egyes városnegyekben megszűnt a vízszolgáltatás, a villanyvilágítás sem működik és az élelmiszerekben is hiány állott be. Katalonia egyes helyeiben 10 nap óta nincsen kenyér. A miniszteriumok Geronába költöztek át. Az észak felé vezető utvonalak tömve vannak járművekkel, amelyek Bejenie felé igyekeznek.

Franco csapatai Barcelona kapujában

Burgosból jelentik: Ma éjszaka fél két órakor a spanyol nemzeti kormány belügyminisztere a következő nyilatkozatot adta ki az újságírók részére: Csapataink Barcelona kapui előtt állnak. Bizonyos okokból azonban a csapatok csak ma délután kezdik meg a bevonulást a katalán fővárosba. Bilbaoi jelentik: A katalán harcterről a következőket jelentik:

A nemzetiek három hadoszloppal nyomulnak előre. Jague tábornok hadserege már géppuska lötérvolságra közelítette meg Barcelonát. Solfava tábornok csapatai ágyutüz távolságban állnak a fővárostól, míg Gambara légionistái 8 kilométernyire vannak Barcelonától.

Páris. A francia-spanyol határról jelentik: Az ideérkezett menekültek előadása szerint Barcelona legkésőbb 24 óra alatt elesik. A francia

határra ezrével érkeznek a menekültek.

Burgosból jelentik: (Rador): A Havas távirati iroda közvetítése szerint szerdán délután 2 órakor a nemzeti csapatok elfoglalták a Solsona-Cardona utvonalon néhány fontos szakaszát. Az előőrsek már Cardonatól mintegy 5 kilométernyire vannak. Barcelona közelében a nemzeti csapatok, amelyek Rio Liobregaton keresztül haladtak, folytatják a külvárosok nyugati és északnyugati részének felderítését. A nemzetiek rádió állomásának délután három órakor adott jelentése szerint:

A nemzeti csapatok előrenyomulása kielégítő módon halad előre minden vonalon. Martorell város elfoglalása után a támadás Tarrasa és Sabadellina felé irányul. A nemzeti csapatok elfoglalták már a Liobregat folyó jobb partján fekvő összes falvakat.

Menekül a katalán főváros lakossága

Barcelona. (Rador.) A Havas ügynökség jelenti: A kormány rendelete a város valamennyi üzletét bezárták. Igen sokan egy bőrönddel vagy batyúval menekültek el. A környékbéli parasztok kocsiikkal, gyalogosan, vagy kecskefogattal igyekeznek a francia határ felé.

A nemzetiek repülőgépei bombázták és gépfegyverrel lötték a menekülteket. A vendéglők és szállodák nyitva vannak.

Páris. A spanyol menekültek elhelyezésének kérdése komoly aggodalmat ébreszt Párisban. Valószínűnek tartják, hogy

Barcelona eleste után másfél, esetleg kétfélmillió menekült kér majd bebocsájtást Franciaország területére.

Del Vayo, a köztársasági külügyminisztere kormánya nevében már felkérte a francia kormányt, hogy 150.000 embernek adjon menedéket. Bonnet külügyminiszter fentartással fogadta a spanyol köztársasági kormány óhaját és hangoztatta, hogy Franciaország semmiesetre sem fogadhat be ilyen sok menekültet.

Hajlandó menedéket adni az aggoknak, nőknek és gyermekeknek, de fegyvert fogható férfiakat nem fogadhat be. Hir szerint a francia hatóságok már is intézkedéseket tettek a menekültek beözönlése ellen. Kormánykörök egyezséget szeretnének létrehozni a nemzetiekkel, hogy

bizonyos határterületet biztosítsanak a menekültek számára, akik ott telepednének le addig, amíg sorsuk ügyében nem történik döntés.

Ezeket a katalán nemzetközi segély útján élelmeznék. A francia kormány a menekültek kérdését általában nemzetközi megoldás útján kívánja rendezni.

Párisból jelentik: Del Vayo elfogadta a francia kormány ajánlatát, amely szerint a francia-köztársasági spanyol határon egy semleges zónát létesítenek a spanyol menekültek számára.

A francia haditudósítók szerint Barcelona ostroma legfeljebb 2—3 napig tarthat. Maguk a katalánok is ellenzik, hogy fővárosukat pusztulásnak tegyék ki.

Rómából jelentik: A Messagero arról értesül, hogy Barcelona elfoglalása után a nemzetiek ideiglenes fővárosa Barcelona lesz. Az olasz haditudósítók jelentése szerint a navarrai és a marokkói hadtestek erőltetett menetben vonulnak Barcelona felé. Az hiszik, hogy mielőtt beveszik a várost, előbb minden oldalról körülfogják.

A legújabb peripignani jelentések szerint a barcelonai kormány elhagyta Barcelonát és Gerona vidékére költözött. Az egyes miniszteriumok egy-egy megbízottja a városban maradt a külügyminiszter ellenőrzése mellett, aki nem hagyta el Barcelonát.

A nemzetiek rohama egyre tart és a kormány csapatok újabb védelmi vonalra húzódtak vissz-

hezető felelősségével, sápadtan, izzadva felelnek az idegen bizottság előtt. Hiábavaló a vizsgáztató tanár jóakarata, az nem segít. A lelkiismeretessége meg még ront is. Mert akkor hosszasan kérdez a vizsga eltart reggeltől estig és mit tudhat

az a diák, aki akkor kerül sorra? És a vizsga két hétig tart — napról-napra.

A nyilvánossági jog ügye az aradi katolikus magyarság számára tragédia; Aradon túl egyszerűen — egy rideg akta.

A. A. C. jubileumi táncestélya február 4-én, a Boulevard (Központi) összes helyiségeiben

szá. Mértékadó saragossai katonai körök arra számítanak, hogy Barcelona elesével megkezdődik polgárháború utolsó szakasza. Arra már nem is gondolnak, hogy Katalonia többi részében komolyabb ellenállást fognak kifejteni a köztársaságiak.

Perpignanból Londonba érkező távirati jelentés szerint a köztársasági kormány lemondott arról, hogy Barcelonát továbbra is védelmezze.

Elszállítják az angolokat Barcelonából

Londonból jelentik: A Devonshire angol cirkáló, valamint a Greyhound torpedóromboló Barcelonában horgonyt vetett, hogy elszállítsa a Barcelonában élő angolokat.

Marseilleből jelentik: Egy angol torpedóromboló kedden éjszaka Barcelonából jövet be futott Marseillebe. Ezen a hajón érkezett meg a spanyolországi angol nagykövét is.

Párisból jelentik: Minthogy a barcelonai hatóságok katonai okokból kiűrtették a barcelonai repülőteret, az Air France társaság egyelőre megszüntette barcelonai járatait.

Róma és Páris véleménye

Rómából jelentik: A Giornale D'Italia mai számában vezércikkben foglalkozik a spanyol kérdéssel és többek között hangoztatja, hogy

Francó tábornok Barcelona elfoglalása után nem áll meg, hanem tovább folytatja előre. Nyomulását egyrészt a francia határig, másrészt pedig Madrid irányába.

Ami Franciaországnak azt a célját illeti, hogy Spanyol Marokkót és Minorca szigetét elfoglalja, hogy így biztosítsa magát a nemzeti Spanyolor-

szággal szemben, a lap megállapítja, hogy ennek a szándéknak megvalósítása a következőket jelenti:

1. A franciák spanyol területen ki nem hívott támadást követnek el. 2. Franciaország közvetlenül és nyíltan beavatkozik a spanyol polgárháborúba és így Olaszország nem maradhat közömbös. 3. A földközítengeri status quo megsértése miatt, amit a földközítengeri államok, elfoglalták már a Llobregat folyó jobb partjának el szótlanul.

Páris. (Rador.) A francia lapok élénken kommentálják a spanyolországi nemzetközi helyzetet. A Petit Parisien így ír: Tökéletesenünk kell nemzetvédelmi felszereléseinket és hangsúlyoznunk kell a világ valamennyi országának, hogy Franciaország nem gondol engedelményekre, sem pedig visszavonulásra.

A Figaro a következőket írja: Addig nem tárgyalhatunk Olaszországgal, amíg az olasz sajtó a jelenlegi tónusban ír. Az Ordre szerint az angol és francia kormánynak számolnia kell a legrosszabb helyzettel, vagyis azzal, ha Németország magává teszi az olasz követeléseket és hozzáveszi még saját gyarmati igényeit. A két kormány feladata, hogy a kellő előkészületeket tegyék.

Páris. (Rador.) A kamara szociálista csoportja szerdán reggel nagy szótöbbséggel elfogadta azt az indítványt, hogy a részarányos képviselői rendszerrel kapcsolatos vitákat függesszék fel, mert a kamarának jelenleg nagyfontosságú politikai kérdéseket kell tárgyalnia. A kamara legközelebbi ülésén a szociálisták parlamenti csoportja ezirányban foglal állást.

Tóth Tihamér dr. kerül a veszprémi püspökség élére

Budapestről jelentik: Rott Nándor dr. veszprémi püspök most bocsátotta ki az ujesztendőben első pásztorlevelét, amelyben közli, hogy 21 éves főpásztori működés után átadja helyét dr. Tóth Tihamér koadjutor püspöknek.

Litvinov betegszabadságot kért

Moszkvából jelentik: Jólétesült körök szerint Litvinov külügyi népbiztos szabadságot kért azzal az indoklással, hogy külföldre akar távozni megromlott egészségi állapotának helyreállítása végett. Ezt a kérést Sztalin egyelőre megtagadta, annak ellenére, hogy Litvinov hajlandóak mutatkozott arra, hogy angol származású feleségét és fiát Moszkvában hagyja. A kommunista párt politikai irodája úgy határozott, hogy egy moszkvai orvosbizottság vizsgálja felül Litvinovot, annak megállapítása végett, hogy valóban szüksége van-e külföldi kezelésre.

Különös bonyodalmak egy elítélt letartóztatása körül

Érdekes ügy foglalkoztatta az aradi ügyészség mellett működő bünygyi nyilvántartó hivatalt, ahol az ujjlenyomatokat kezelik és tartják nyilván. Még az elmúlt évben az aradi törvényszék első tagozata, távollétében két évi börtönrre és 5000 lei pénzbüntetésre ítélte Novák Sándor üvegest, aki az aradmegyei Kisjenő községben született. Novák Pécskán lovat lopott és miután már egyizben lopás miatt öt hónapra elítélték, szabták ki a súlyos büntetést ügyében. Az ítélet jogerőre emelkedett és Novák ellen körözőlevelet adott ki az aradi ügyészség.

A kisjenői csendőrség vette kézhez a körözőlevelet és nyomban elővezette Novák Sándort, de nem egy, hanem két példányban.

Mind a kettőt Novák Sándornak hívják, mind a kettő 1917-ben született, apjuk János volt, anyjuk Mária és végül mind a kettő foglalkozására nézve üveges. A csendőrség rendkívül nehéz helyzet előtt állt, mert mind a kettő tagadta, hogy azonos volna a büntetett előéletű Novákkal. Végül nem volt mit tenni, behozták a két Novákot Aradra, hogy

az ügyészség döntse el melyik az igazi tettes.

A két Novák a bünygyi nyilvántartó hivatalhoz került, ahol Minda József, az iroda vezetője vette át a bonyodalmas ügyet tisztázás végett. A sok ezer ujjlenyomat közül szinte percek alatt kerültek elő az igazi bűnöst eláruló ujjlenyomatok. Minda József rövid tanulmányozás után szemébe mondta az igazi Novák Sándornak a tettesnek, hogy hol és mikor büntették meg öt hónapra és melyik fogházban töltötte ki büntetését.

Novák Sándor erre megtört és bevallotta hogy tényleg ő a bűnös.

A másik Novák Sándor, akit a szerencsétlen véletlen könnyen bajba sodorhatott volna, Ionescu S. Petre főügyész intézkedésére szabadlábra került és most nem győzi áldani azt, aki kitalálta az ujjlenyomatok rendszerét.

Frint Lajos aradi evangélikus szuperintendens és Purgly László egyházkerületi főfelügyelő bejelentették belépésüket a Nemzeti Ujjászületés Frontjába

A romániai zsinatpresbyteri evangélikus magyar egyházkerület képviselőiben Frint Lajos szuperintendens és Purgly László főfelügyelő megjelentek Mihai Dobriceanu ezredes, megyei prefektusnál és bejelentették belépésüket a Nemzeti Ujjászületés Frontjába. A prefektus kitüntető szívesseggel fogadta az egyházi vezetőket és megígérte, hogy elhatározásukról a kormányköröket értesíti.

Frint Lajos szuperintendens egyben körlevelet intézett az alája tartozó magyar Lutheránus Egyházakhoz, amelyben az egyházak lelkeséjét, előljáróit, tisztviselőit és híveit felszólítja, hogy testületileg lépjenek be a Nemzeti Ujjászületés Frontjába.

Sulyok István püspök vezetésével a református lelkész kar is belepott a Nemzeti Ujjászületési Frontba

Nagyváradról jelentik: Sulyok István református püspök és dr. Thurv Kálmán egyházkerületi főgondnok vezetése alatt megjelentek a nagyváradi városházán a váradi lelkészek és bejelentették csatlakozásukat a Nemzeti Ujjászületési Fronthoz. Sulyok István püspök különben körlevelében értesítette a kerület összes lelkészeit, hogy a meggyezés következtében ők is jelentsék be belépésüket a Frontba.

Testületileg lép be az EGE aradmegyei szervezete is a Frontba

Báró Bornemisza Károly, az EGE aradmegyei tagozatának titkára, aki résztvett az EGE felügyelőinek keddi kolozsvári értekezletén, ma visszaérkezett Aradra.

A kolozsvári értekezleten tudvalevőleg megjelent az EGE tizenkét kerületi felügyelője, akik előtt Szász Pál dr. elnök részletesen ismertette a kormány és a magyarság képviselői között lefolyt tárgyalásokat, majd pedig felkérte az EGE felügyelői karát, hogy hasson oda, hogy a magyarság lépjen a Nemzeti Ujjászületés Frontjába.

A kolozsvári megbeszéléseknek és határozatoknak megfelelően báró Bornemisza Károly ma megjelent az aradmegyei prefekturán

és eljuttatta Dobriceanu Mihail ezredes prefektushoz Szász Pál dr. elnök levelét, amelyben ez arra kéri a prefektust, hogy adjon meg minden támogatást báró Bornemisza Károlynak a lefolytatandó eszmetörjesztés során annak érdekében, hogy az EGE aradmegyei tagjait, illetve a gazdaköröket tájékoztathassa a Nemzeti Ujjászületés Frontjába való belépésről és annak módozatairól.

Báró Bornemisza Károly egyébként a közeli jövőben felkeresi az aradmegyei magyar lakta községeket, illetve az EGE tagjait, akiket a kolozsvári megbeszélésekről tájékoztat, másrészt pedig körlevelében is ismerteti az EGE vezetőségének azt a határozatát, hogy a kormánnyal kötött megállapodás értelmében a magyarság többi rétegeivel együtt az EGE tagjai is belépnek a Nemzeti Ujjászületés Frontjába.

A magyarság vezetőinek tanácskozása a Frontba való belépésről

Kolozsvárról jelentik: A magyar nemzeti népkisebbség vezetői a szerdai nap folyamán ültek össze, hogy megbeszéljék azon kiáltványt, amelyben felszólítják a magyarságot, hogy lépjenek be a Nemzeti Ujjászületés Frontjának magyar tagozatába. Az ülés során megbeszélték a módozatokat is: hogyan illeszkedjen bele a magyarság a Nemzeti Ujjászületés Frontjának építő munkájába.

Magyarország egyik leghiresebb vívómestere agyonlőtte magát

Budapestről jelentik: Szerda délben agyonlőtte magát Magyarország egyik leghiresebb és legismertebb vívómestere, a 61 éves Borsodi László. Bucsurevet nem hagyott hátra, de barátai valószínűnek tartják, hogy származása miatt határozta el magát végtelen tetteire, bár a sportvilágban mindig hangoztatták, hogy neki soha semmiféle hátránya nem volt és nem is lett volna származásából. Az ő tanítványai közé tartozott Terstyánszky Ödön a hívas volt világbajnoka és Jekelfalusi Pál-

ler György, aki szintén olimpiai világbajnokságot nyert. Borsodi valamikor egészen fiatalon a wien-neustadti katonai akadémián vívóoktató volt és néhai Ferenc József végignézte egy asszóját és ennek köszönhette a karrierjét. Hamarosan Budapestre került, ahol vívótermet nyitott és a tisztikai kiképzője is ő lett. Legutóbb alezredesi rangban, mint katonai fővívómester nyugalmába vonult, és ezután már csak magánosok kiképzésével foglalkozott.

Automata órák rádió ki- és bekapcsolására, ébresztésre **Kalmár Józsefnél** str. Bratianu 1. Telefon 10-11.

Az egyesülési ünnep Aradon és Bucurestiben

Fényes Kerekek között zajlott le Aradon a január 24-iki egyesülési ünnepély. Aradváros lakossága teljes együttérzéssel vett részt az egyesülés évfordulójának megünneplésében. Az ünnepség reggel 8 órakor az országőrök zászló felvonásával kezdődött, majd az országőrök parancsnoka nagyszabású beszéd keretében ismertette és méltatta a nap jelentőségét. A diákok az iskolák tornatermeiben reggel 9 órai kezdettel nemzeti műsorral ünnepelték a történelmi napot. Tizenegy órakor Magier Andrei dr. görög keleti püspök a katedrálisban Te Deumot végzett fényes papi segédlettel. Az ünnepi istentisztelet után Teodorescu tábornok Dobriceanu Mihail ezredes, vármegyei prefektus és több törzstiszt kíséretében elvonult a Catedralei-téren felsorakozott század előtt, majd a tábornok lendületes beszédet intézett a katonasághoz. A beszéd elhangzása után a kivonult katonaság díszfelvonulása következett. Az impozáns ünnepségen a város katonai és polgári előkelőségei jelentős számban megjelentek.

Délután az országőrök előadása következett, majd este 9 órakor zenés fáklyásmenet vonult el a város főbb utvonalaiban, amely alkalmából a házak ablakait és az üzletek kirakatait kivilágították. Ugyancsak este 9 órai kezdettel díszelőadás volt a városi színházban, amelynek során Lucian Blaga „Avram Iancu” című darabját mutatták be.

Bucurestiben délelőtt 11 órakor Te Deummal ünnepelték a patriarkátusi székesegyházban az egyesülés történelmi jelentőségű évfordulóját. Az istentiszteleten dr. Miron Cristea patriarcha miniszterelnök vezetésével megjelentek a kormány tagjai, a képviselőház és a szenátus elnökei, a magas katonai és polgári méltóságok és az udvartartás katonai és polgári tagjai. A miniszterek már új egyenruhájukban vettek részt az ünnepségen. Az istentisztelet befejezése után Ciuperca hadügyminiszter rövid beszédben emlékezett meg a kivonult katonai osztagok előtt a január 24-ike nagy fontosságáról, amelyet minden jó román, mint nemzeti ünnepet ünnepel. Beszéde elhangzása után lelkesen éljeneztek Ófelsége II. Carol királyt.

A királyi palotában a szokásos fényment végbe a Ferdinand rend lovagjainak fogadtatása.

A Straja Tării főparancsnoksága elrendelte, hogy az egyesülés napját az ország minden részében megünnepeleik. Bucurestiben a Nemzeti Színházban programot adtak elő a Straja Tării leány- és fiu-tagjai. Az ország minden városában megünnepeleik az Egyesülés 80-ik évfordulóját. Galati-ban különös fényvel tartották meg az ünnepséget, mert ezen a napon avatták fel az új városi múzeumot, amely abban a házban nyert elhelyezést, ahol annak idején Alex. Ion Cuza fejedelem lakott.

A magyarországi németnyelvű oktatás ügye a budapesti képviselőház előtt

Két képviselő erélyesen kikelt a tapasztalható tulkapások ellen és követelte, hogy a magyarnyelvű oktatás jogait biztosítsák

Budapest. A magyar képviselőházban szerdán interpellációk szerepeltek napirenden. Előbb folytatták a honvédelmi javaslat vitáját, amelynek során számosan felszóltak, majd a javaslat általános vitáját berekesztették és a javaslatot a ház részletes tárgyalás alapjául egyhangulag elfogadta.

A honvédelmi törvényjavaslat vitája után az interpellációk előterjesztésére tértek át. Ezek során Rajnisch Ferenc, a Rimamurányi vasművekkel kapcsolatos valuta-visszaélések ügyében terjesztett elő interpellációt és elmondotta, hogy Biró Pálra, a vállalat volt elnökére, a Nemzeti Bank 6 millió pengő pénzbüntetést szabott ki, amit ki is fizettek és ezzel ugylátszik véget is ért a dolog. Kérde, hogy Biró benne van-e még bizonyos nagy pénzüntétek igazgatóságában és kéri, hogy az igazságügyminiszter tegye le a ház asztalára azt a noteszt, amelyet Biró Pál először nem akart átadni a nyomozó közegeknek s amely most állítólag az igazságügyminiszter birtokában van. A legszigorubb vizsgálatot követelte ebben az ügyben.

Horváth Zoltán a pilis-borosjenői németnyelvű oktatás ügyében interpellált, hangsúlyozva, hogy ott

bár mindig magyarnyelvű volt az oktatás, a szülők is azt kívánták és ennek ellenére is a községben csak német nyelven tanítanak.

Követeli, hogy állítsák helyre a magyarnyelvű oktatást is és bízzák a szülőkre, hogy hová járatták gyermekeiket. Kijelentette, hogy a Magyarországon lakó németység a legnagyobb hűségrellett tanúságot, mégis,

ha akadna olyan német, aki nem akar idomulni a magyar nemzethez, ott van a 80 millió német, vándoroljon ki.

Boros Endre ugyancsak a német iskoláztatás tárgyában interpellált. Felolvasta Solymár község 500 aláírással ellátott kérvényét, amelyet a kultuszminiszterhez intéztek és amelyben a község lakói kéri, hogy ne németül tanítsanak. Hangsúlyozta, hogy

a svábság nem is tudja beleélni magát a népcsoport gondolatába.

Kikelt a német népművelődési titkárok agitációja ellen és vizsgálatot kért az ügyben.

A két interpellációra Teleky Pál gróf kultuszminiszter válaszolt, ismertette a kérdés hát-

Fegyelmi eljárás indul a bíró ellen, ha helyt ad „állami érdekből elbocsátott” tisztviselő kártérítési keresetének

Az 1938. augusztus 22-i bírói szervezeti törvény módosítása

Bucurestiből jelentik: A hivatalos lap január 21-iki számában rendeltörvény jelent meg az 1938. augusztus 22-iki bírói szervezetről szóló törvény egyes intézkedéseinek módosításáról. Ezek között szerepel egy olyan szakasz is, ami

nemcsak, hogy az általános alkotmányos elvek szempontjából fogja a szakkörök előtt vita tárgyát képezni, hanem a kisebbségi köz- és magántisztviselők legszűkebb rétegét is igen közelről érinti. Az új törvényalkotás így szól:

A bírói szervezeti törvény 240-ik szakaszának utolsó bekezdéséhez a következő újabb bekezdés járul: „Ugyanazon elvek alapján és ugyanazon büntetéssel fogják sújtani azokat a bírót, akik amidőn azon elbocsátott, rendelkezési állományba helyezett, vagy szabadságolt köztisztviselőknél, vagy bármiféle társulat és vállalat tisztviselőinek a keresetei felett ítékezve, akiket a kormánynak bármiféle, a közrend és a közbiztonságot érintő intézkedése folytán bocsátottak el, az ítéletben az illetők visszahelyezését, vagy kártalanítását fogják kimondani”.

Ami a fegyelmi büntetést illeti, a bírói szervezeti törvény 240-ik és 161-ik szakaszal alapján ebben az esetben nem a három enyhébb fegyelmi büntetés, hanem

csak a három legsúlyosabb fegyelmi szankció alkalmazható: az időleges felülgesztés, rendelkezési állományba helyezés és elbocsátás.

Az új törvény indokolása kimondja, hogy a változtatásra a büntető perrendtartás egyes szakaszainak módosítása miatt volt szükség. Az államérdek hatályosabb védelme tette tehát szükségessé, hogy fegyelmi bíróság

terét, majd megállapította, hogy 380 községben van Magyarországon német oktatás.

Nem igaz, hogy a magyar anyanyelvű gyermekeket kényszerítették volna, hogy német iskolába járjanak. Tény azonban, hogy egyes községekben magyar gyermekek kénytelenek vegyes iskolába járni.

Elmondotta, hogy egyes helyeken ebben az ügyben gyűlést is akartak tartani, de ő erre nem adott engedélyt, mert nem tartotta megengedhetőnek, hogy a kormányzat intézkedéseit bírálják. Végül kifejezte azt a reményét, hogy sikerül majd ezt a problémát megegyezésre megoldani.

Meisler Károly a zsidó kivándorlások ügyében interpellált. Kifogásolta, hogy a kormány rendeltileg akarja megoldani a zsidó kérdés e részét. Megemlíti, hogy a kivándorlás már megkezdődött és

tiltakozik az ellen, hogy a zsidók kivihessék vagyoniukat, mert az nemzeti vagyon.

Megállapította, hogy a magyarországi zsidóknak csak földben és házakban 2 milliárd pengő vagyonuk van és tiltakozik az ellen, hogy a zsidó kivándorlók ügyét a németországi intézkedéseknél enyhébben kezeljék.

Tobler János és Esztergályos János a volt Bata gyár üzelmivel foglalkoztak és megállapították, hogy Bata, Citka néven céget jegyeztetett be Érsekváron, közvetlenül a terület átvétele előtt és 3 millió lábbelit szállított oda, amivel 9 millió pengős vámcsalást követett el. Tobler felmutatott egy Bata cipőt, melynek nagy része papírból és nemezéből készült. Kormányintézkedést követelt

Kunder Antal válaszolt az interpellációra és rámutatott arra, hogy a gyár 700 magyar munkást foglalkoztat, akiknek sorsát szem előtt kell tartani. A Bata gyár bármely pillanatban hajlandó érdekeltségét magyar érdekeltségnek átadni. Kijelenti a kereskedelmi miniszter, hogy

csempészséről szó sem lehet, arról sem, hogy abnormálisan sok cipőt raktároztak volna fel.

A kisipart a kormány minden körülmények között támogatja. Hasonló szellemben válaszolt az interpellációra Jaros Andor magyar felvidéki miniszter is, aki hangsúlyozta, hogy 700 magyar munkás érdekében kellett fenntartani a gyárat és tekintetbe kellett venni azt is, hogy sokszáz ezer nincstelen látnak el olcsó lábbelivel.

Budapest. A képviselőház folyosóján elterjedt hírek szerint a nemzeti egység pártja beolvad a „magyar élet” mozgalomba. Állítólag a párt csütörtök esti értekezletén már indítvány is hangzik el a beolvadásról.

elé állítsák azt a bírót aki egy állami hivatalból, vagy magánvállalattól elbocsátott tisztviselő közigazgatási keresetének helyt adna, ha az illető azoknak a rendelkezéseknek következtében bocsátották el, amelyeket a kormány az államrend megőrzése céljából foganatosított.

A bíró tehát súlyos és felelősségteljes helyzetbe kerül, mivel a pártatlanságra hivatali esküje kötelezi, az adott esetben azonban a törvény prejudikál és annak be nem tartása a legsúlyosabb következményekkel járhat számára. Kívánatos volna, hogy pontosabban körülírják, kik azok a tisztviselők, akiket állambiztonsági kormányintézkedés folytán bocsátottak el.

URANIA premiermozgó TEL: 12-32

MA PREMIER!

HARRY BAUR

nagyszerű alakítása:

Sarati, a rettenetes

Merész téma, kitűnő rendezésben.

Dallo, Georges Rigand, Jaqueline Laurent

5, 7.15, 9.15. „METRO” HIRADÓ

HELLAS táncos tea-estély január 28-án. Dacia

Továbbra is 93 lei illeték lerovását kívánja a népesedési hivatal a személyazonossági igazolványok kiváltásánál,

mert a rendőrkvesztura szerint ez a szolgálat nem a város, hanem a rendőrség hatáskörébe tartozik

Aradváros vezetőségének nyilatkozata alapján még vasárnap megírta az Aradi Közlöny, hogy a személyazonossági igazolványok kiváltásánál a városi bélyegilleték összesen 28, nempedig 93 lei, amint azt a népesedési hivatalnál eddig bevételezték. Kifejtette a hivatalosan nyilvánosságra hozott nyilatkozat, hogy a városi közigazgatáshoz tartozó népesedési hivatal egyetlen személyazonossági igazolvány kiállításáért sem számítat többet huszonnyolc leinél.

Ezt a nyilatkozatot különben az tette időszerűvé, hogy a legutóbb megjelent és az Aradi Közlönyben részletesen ismertett szabályrendelet gyakorlati alkalmazásával kapcsolatosan tömegesen jelentkeztek a közönség. A városvezetés nyilatkozata érthető feltűnést és meglepetést keltett városszerte, mert különösen szegényemberek körében merült már fel sok panaszi miatt, hogy ilyen egyszerű, ugyanekkor pedig mindenki számára nélkülözhetetlen és kötelező irat költségelt ilyen nagymértékben megnövekedett. Annál nagyobb volt a meglepetés és a csodálkozás, amikor hétfőn és szerdán a népesedési hivatal változatlanul ugyanazokat az illetékeket és mellékdíjakat számította fel a feleknek, mint azelőtt. Természetesen mindenki hivatkozott a városvezetés álláspontjára és nyilatkozatára, mire a népesedési hivatal közölte, hogy nem vehetik figyelembe az illetékek ügyében bejelentett változást, mert számukra nem a városvezetés, hanem a rendőrkvesztura a felelős hatóság. A rendőrkvesztura pedig ragaszkodik az építkezési célra bevezetett téglabélyeg alkalmazásához, tekintettel arra, hogy ezt törvényrendelet írja elő.

A közönség tájékozatlanul áll a kellemetlen fordulat előtt, amely visszautasítást látszik a városvezetés álláspontját. A népesedési hivatal ezek szerint illetéktelen beavatkozásnak tekinti a városvezetés megállapításait és működését ettől függetlenül, a rendőrkvesztura utasításai szerint folytatja. Amikor Riscutia Moise ezredes alpolgármester, aki a Bucurestiben levő Vlad Alexandru tábornok-polgármester és Bejan Romulus dr. polgármesterhelyettes távollétében a város ügyeit vezeti, értesült a helyzetről, azonnal a rendőrségre hajtatott, ahol felkereste az illetékes vezetőket és megkérdezte, mi az oka a városvezetés álláspontja visszautasításának? A rendőrség részéről erre leszögezték, hogy a népesedési hivatal a rendőrség irányítása mellett és fennhatósága alatt dolgozik, mindössze alkalmazottainak fizetéséről gondoskodik a város. Ami pedig a rendőrségi szolgálatokat illeti, a Hivatalos Közlöny 1938. július nyolcadikán megjelent 154. számában közölt vonatkozó rendelet törvény értelmében minden rendőrhatalóság által kiállított iratra az építkezési alapot szolgáló téglabélyeg alkalmazandó.

Riscutia Moise ezredes, alpolgármester egyelőre fudomásul vette ezt a közlést, azonban előreláthatólag Vlad Alexandru tábornok-polgármester és Bejan Romulus dr. alpolgármester hazatérése után még érdekes fejlemények várhatók ebben az ügyben. Nem valószínű, hogy a városvezetés egyszerűen beletörődjék már nyilvánosságra hozott álláspontjának mellőzésébe, különösen akkor, amikor tulajdonképpen minden joga megvan az ügyben való intézkedésre.

A népesedési hivatal igenis városi szolgálat, amely csak a rendőrség épületében és a rendőrség kiegészítéseként működik. Ezt bizonyítja az a tény is, hogy a vonatkozó kérvényeket nem a rendőrkveszturahoz, hanem a népesedési hivatal főnökéhez, mint a városházi ügyvitel kirendeltségének vezetőjéhez intézik. A tíz leies városi illeték lerovása is azt bizonyítja, hogy itt közéleti ügyvitelhez tartozó szolgálatról van szó. Tehát még abban az esetben is, ha tényleg a rendőrkvesztura fennhatósága alá tartoznék, nem lehet szó rendőrhatalóságról, a vonatkozó törvény pedig kizárólag a külső és belső rendőrszolgálat számára írja elő a „téglabélyeg” alkalmazását.

Különben a városvezetés éppen a felmerült ellentétekre való tekintettel előreláthatólag meghosszabbította azt a határidőt, amit a személyazonossági igazolványok kiváltására való jelentkezés számára a múltban elkövetett mulasztások következményeinek mellőzésével előírt. Értesülésünk szerint ezt a határidőt jóval február elseje utánig meghosszabbították és ezzel lehetővé tesszik a közönség számára, hogy megvárja az érdekes vita eldöntését.

A személyazonossági igazolványok után fizetendő illeték körül felmerült ellentétek ügyében kérdést intéztünk a rendőrség illetékes ügyosztályának vezetőjéhez, aki kijelentette, hogy miniszteri rendelet alapján szedik a 90 leit a személyazonossági igazolványokért s mindaddig, amíg újabb miniszteri rendelet nem érkezik, 28 leiert nem adhatnak ki senki részére sem személyazonossági igazolványt.

Itt írjuk meg egyébként a népesedési hivatal vezetőinek közlését is, amelynek értelmében a személyazonossági igazolványok kibocsátása a jövőben betűrendi sorrendben történik. Csütörtökön, január 26-án az A, B kezdőbetűsök, míg pénteken a C, D kezdőbetűsök részére állítják ki az új személyazonossági igazolványokat. A jelentkezési sorrend alakulását holnapi lapunkban közöljük.

Felhívjuk az érdekeltek figyelmét arra is, hogy mindazok, akik új személyazonossági igazolványt kérnek, vigyék magukkal állampolgársági bizonyítványukat, vagy ennek hiányában megfelelő okiratot, amely az állampolgársági iratukat helyettesíti, a régi személyazonossági igazolványt és férfiak katonai könyvüket is, mert csak ezen okmányok felmutatására kaphatnak új személyazonossági igazolványt.

STELIAN POPESCU % EFTIMIU

Bucurestiből jelentik: Az ilfovi törvényszék most tárgyalja azt az évek óta nagy érdeklődéssel várt pert, amelynek főszereplői Victor Eftimiu, a román Pen Klub elnöke, az élő román irodalom egyik legkiemelkedőbb alakja és Stelian Popescu, az Universul főszerkesztője. A per anyaga Victor Eftimiu „Jos laba de pe tricolor” (El a kézzel a lobogóról) című brosurája, melyben többek között azt állítja, hogy Stelian Popescu megszökött a katonai intézetből, hogy az Universul főszerkesztő tulajdonosa a főváros német megszállása idején felajánlta lapját Mackensen tábornoknak, hogy egyéni nyereszkes céljaira használja fel nemcsak lapját, de a különböző hazafias szervezeteket is, amelyeknek vezetőségébe került.

Stelian Popescu rágalmazásért jelentette fel a kiváló író és a szenzációs perben elhangzottak a vád- és védbeszédet.

A magánvád képviselője, dr. Costel Zamfirescu azt bizonyítja, hogy az Eftimiu-brosúra minden állítása alaptalan és nem egyéb bosszúnál azért, mert az Universul „lerántotta a leplet” Eftimiu hazaárulásáról. Végül pedig ötmillió lei erkölcsi kártérítést követel védenca számára.

A védelmet ellátó dr. V. Stancu kifejti, hogy rágalmazásról csak akkor lehetne szó, ha a brosurá állításai nem lennének igazak, márpedig maga a brosurá tartalmazza fakszimilékben az összes bizonyítékokat is. Ismerteti az ellenségeskedés eredetét is. Eszerint az Universul azért kezdett irtóhadjárata Eftimiu ellen, — mert az egy Kolozsvárott letartóztatott magyar újságíró érdekében szót emelt. Ekkor Stelian Popescu gyávanak, hazaárulónak, uton állónak, katonaszökevénynek bélyegezte Eftimiu, anélkül, hogy állításából bármit is bizonyított volna. Erre válaszként jelent meg a „Jos laba de pe Tricolor”, amely bár nem használt olyan triviális hangot, mint Stelian Popescu, de viszont minden állítását tényekkel igazolta.

Az utolsó szó jogán Eftimiu szólalt fel, kijelentette, hogy füzeté megírásában nem bosszuvágy vezetete, hanem az a törekvés, hogy megtisztítsa a román közéletet Stelian Popescu től, akinek bűnösségéről ma éppen úgy megvan győződve, mint három évvel ezelőtt, amikor brosuráját megírta.

A vád- és védbeszéd elhangzása után a bíróság bejelentette, hogy január 27-én hirdet ítéletet.

Aradiak a budapesti nemzetközi női fodrász-versenyen

Ujra a vörös hajszin a divat, — bár a lila csak egy hajszállal maradt mögötte...

A Budapesti Fodrászok. Ipartestülete, mint minden évben, idén is megrendezte a budapesti Gellért-szálló nagytermében nemzetközi fésülőversenyét. A verseny vasárnap és hétfőn folyt le igen nagy siker jegyében és azon jugoszlávok, Jugovics Milutin fodrászmester, a németek Ottó Klases fodrászvezér vezetésével jelentek meg. A Gellért-szálló nagyterme zsúfolásig megtelt érdeklődőkkel, akik érthető izgalommal figyelték, hogyan alakul ki a szezon hajdivata és hajszin-divata.

A versenynek aradi résztvevői ugyan nem voltak, de ott volt Szablóczy Kálmán és Fleischmann István, a „Femina” női fodrászszalon két tulajdonosa akik végigszemlélték az érdekes küzdelmet, számos értékes és hasznos tapasztalattal ma érkeztek haza. A versenyt egyébként egy budapesti fodrász nyerte ötletes bali frizurájával. A csapatversenyben első lett Magyarország, második Jugoszlávia és a divat- és hajszin, a kialakult vélemény szerint újra a vörös!

A nők ezt mondják, hogy a vörös haj győzött, bár a lila és a szőkének is nagy pártja volt. Estélyihez hölgyek más hajat nem csinálhatnak, mint nyakból magasan kiemelt frizurát, mely-

nél a haj a fejtetőre kerül. (Körülbelül százévtel ezelőtt volt divat hasonló hajviselet, persze hosszú hajból.) A fejtetőn azután kétféle formát csinálnak, de a legdivatosabb a „lepke-frizura”. Lepke formát csinálnak a hajból, egyet, kettőt, hármat, sőt négyet is... Nappali viselethez az ugynevezett forgácsloknikat csinálnak. A nevét onnan kapta, hogy az asztalosok, amikor a deszkát gyalulják kis forgácsokat hullatnak el, melyeknek éppen olyan alakjuk van, mint a hölgyek fején tornyosodó hajdiszeknek.

CORSO: 5, 7.15 és 9.15. Tel. 20-65

„A csábító”

JEAN GABIN nem a megszokott apaes, hanem egy elegáns, szerelmes gavallér szerepét játsza. Partnere: MIREILLE BALIN, a mindenkit elcsábító nagyvilági nő

Kedvezményes utazás New-Yorkba

a világkiállítás alkalmából

HOLLAND-AMERIKA LINE

KÉNYELMES ÚJ HAJÓIVAL,
ugyszintén rendszeres utazások

Canadába

Középamerikába

Ausztráliába

Délamerikába

Afrikába és Keletre

Beiratkozások, információk és
prospektusok

ORT. utazási irodákban:

ARAD, Cal. Banatului 2. Tel. 13-50.

TIMISOARA, str. Venetia 2. Tel. 39-89.

BUGURESTI, Calea Victoriei 70. et. I.

Tel. 4.41.65.

Bőriparos-bál február 4-én, a volt Ipartestület nagytermében (Bul. Carol 48.)

Lengyelország nem hajlandó

egyik szomszédja elleni támadásban sem részt venni — Hűség a francia — és román — lengyel szerződéshez

Varsóból jelentik: Beck lengyel külügyminiszter fogadta az egyik angol lap varsói munkatársát, aki előtt a következőkben ismertette a lengyel külpolitika alapelveit:

1. Jóviszony fenntartása a szomszédokkal.
2. Hű betartása a Franciaországgal és Romániával kötött szerződéseknek.
3. Szembeszállás minden olyan döntéssel, amely Lengyelországot érinti, de nélküle hoztak.

Arra a kérdésre, hogy mit tart a béke kilátásairól, Beck külügyminiszter ezeket válaszolta:

— Nem vagyok borulató. Lengyelország egyensúlyba Németország és Oroszország között természetes következménye azon elismert ténynek, hogy nem vagyunk hajlandók egyik szomszédunk elleni támadásban sem résztvenni. Érdekel bennünket a gvarmati kérdés, hogy emberfeleségünket elhelyezhessük és

biztosíthassuk nyersanyagszükségletünk beszerzését. Ezért együttműködni kívánunk azokkal a hatalmakkal, amelyeknek gyarmati birtokai vannak.

A lengyel külügyminiszter egyébként a tegnapi nap folyamán fogadta a német és francia nagyköveteket és a magyar követet.

A lengyel képviselőház ülésén az egyik képviselő kérdésére válaszolva Beck lengyel külügyminiszter kijelentette, hogy a lengyel kormány ismeri a magyar kormány a Kárpátaljára vonatkozó törekvéseit a közös lengyel—magyar határ érdekében. Amíg a magyar kormány napirenden tartja ezt a kérdést — mondotta a lengyel külügyminiszter — addig biztos lehet a lengyel kormány jóindulatu támogatásában. A jelenlegi helyzetben Lengyelországnak semmiféle területi kívánsága sincs Csehszlovákiával szemben.

A Ciano-látogatás után

magyar-jugoszláv nemtámadási és barátsági szerződésre van kilátás

Maladás a román—magyar közeledés terén — Sztojadinovics a zsidókérdésben tovább tartja türelmes álláspontját

Párisból jelentik: A Havas szerint a Ciano gróf látogatásáról kiadott közleményben fontos az az utalás, amely a Budapest és Belgrád közti viszony rendezésére vonatkozik. Ugyilátszik Jugoszlávia nem dönt véglegesen addig, míg nem tanácskozott Romániával. Feltehetőnek tartja még a jelentés, hogy a közlemény megemlíti a Berlin—Róma tengelyt, ami által nyilván ki akarják hangsúlyozni, hogy Berlin és Róma a tengelyegyezmény szellemében akariák irányítani dunai politikájukat.

Londoni jelentés szerint a Daily Telegraph úgy tudja, hogy Ciano és Sztojadinovics meggyeztek a magyar—jugoszláv megbékélés formájában is. Hír szerint legközelebb nagyszabású magyar—jugoszláv gazdasági értekezlet lesz. Fontos lépések történtek a magyar—román megbékítés érdekében is. A zsidókérdésben a lap szerint Sztojadinovics nem volt hajlandó feladni eddigi türelmes álláspontját, a mit Ciano tudomásul vett. A lap végül tudni véli, hogy a magyar külpolitika egyik vezető férjja a legközelebbi hetekben Belgrádba utazik s ott részletesen megbeszéli a magyar—jugoszláv megbékélés feltételeit és módzatait.

Jugoszláv—magyar közvetlen tárgyalások következnek

Londonból jelentik: A Daily Telegraph tudósítója közli, hogy gróf Ciano olasz külügyminiszter és Sztojadinovics jugoszláv miniszterelnök megegyezett a magyar—jugoszláv megbékélés formájában. A közeljövőben nagyobb gazdasági konferenciára ülnek össze a két ország képviselői. A két államférfi közötti megbeszélésen szóba került Magyarország és Románia közötti közeledés ügye is. A lap úgy tudja, hogy a jövő héten egy magasállású magyar államférfi Belgrádba utazik a magyar—jugoszláv megújuló barátság előfeltételeinek és módzatainak megbeszélésére.

Román—magyar szomszédi jóviszony kiéptése

Párisból jelentik: A Temps szerint Ciano utjának a következő eredményei vannak:

1. Esetleges megnemtámadási szerződés Magyarország és Jugoszlávia között. Törekedni fognak a két ország kereskedelmi szerződéseinek megújítására. Csáky a közeljövőben Jugoszláviába utazik.

2. Románia és Magyarország kibékítésének közelebbrehozására határozott eredményt értek el.

3. A Kisantant és a Balkánszövetség a tengelyhatalmak felé tájékozódik.

4. Végül gazdasági téren is jelentősek a tárgyalások eredményei.

Ciano január végén Berlinbe utazik

Páris. A Le Journal című párisi lap berlini levelezőjének értesítése szerint Ciano gróf olasz külügyminisztert január 28-án Berlinbe

várják. Ciano gróf Hitlerrel és Ribbentropal folytat tárgyalásokat. A megbeszélések során szóba kerül a távolkeleti helyzet ügye, azonkívül a Földközi-tengeri és a spanyol kérdés.

Hitler ultimátuma Csehszlovákiához

Londonból jelentik: A Daily Express berlini tudósítója jelentette, hogy Hitler azt kívánta a Berlinben tartózkodó Chwalkovszky csehszlovák külügyminiszterrel, hogy Csehszlovákia mondja fel szerződéseit Franciaországgal és Szovjetországgal. Hitler kijelentette, hogy ebben az esetben Csehszlovákia határait megváltoztatatlannak tekinti.

Ugyancsak a Daily Express jelenti, hogy közlekedik Hitler és Mussolini között új találkozó lesz, mert München óta sok új kérdés merült fel, amelyet a két diktátor közvetlenül akar tárgyalni.

Ilyen kérdések lesznek Olaszország követelése a franciákkal szemben és Németország behatásai Kelet- és Délkelet-Európára.

A magyar külügyminiszter római és belgrádi útja

Budapest. A „8 Órai Újság“ milánói keltezésével a Corriera della Sera budapesti értesülését közli, amely szerint Csáky István gróf magyar külügyminiszter február elején Belgrádba és Romába utazik. Nyilván csak az első lépésről van szó — írja az olasz lap és lehet, hogy már a legközelebbi jövőben magasabb személyiségek találkozása is meg fog történni.

Budapest. Rasicz budapesti jugoszláv kövél és felesége tegnap este bankettet adott Csáky István gróf magyar külügyminiszter tiszteletére. Az estélyen résztvett Bossy román követ és felesége, a japán, török és görög követ, továbbá Wornle helyettes magyar külügyminiszter és számos más előkelőség.

Csehszlovákia új politika orientáció előtt?

Pozsony. Csehszlovák politikai körökben az a hír terjedt el, hogy a közeljövőben új tárgyalások indulnak meg Magyarország és Csehszlovákia között.

A Slovák című lap jelentése szerint, Chwalkovszky külügyminiszter berlini látogatása után sor kerül Csehszlovákia bel- és külpolitikájának gyökeres megváltoztatására.

„Magyarország függetlensége egész Európa érdeke“

Budapestről jelentik: Arthur Henderson angol képviselő budapesti tartózkodása során meglátogatta Bethlen István pasaréti villájában. Az egyik pesti lap munkatársának sikerült nyilatkozatra bírnia Hendersont. Az angol államférfi rendkívül óvatosan nyilatkozott.

— Szükségesnek láttam a dunavölgyi helyzetet személyes tapasztalatokkal és tanulmányozással közelebről megismerni. A dunavölgyi államok egészen a legújabb változásokig gazdasági egységet képeztek s gazdaságilag mindig egyek voltak az utaik.

— Hézagmentes szoroson kell egymás mellett élniök, sohasem szabad részt hagyniök — folytatta nyilatkozatát Henderson. A helyzetet itt úgy politikailag, mint gazdaságilag meg kell oldani. A megoldásnak azonban nem szabad senki ellen sem irányulnia.

— Még lehetetlen tudni, hogy a jövőben milyen lesz az ittelő államok kapcsolata. Egy azonban bizonyos, Magyarország függetlenségének megőrzése egész Európa érdeke.

— A háboru nem hozhat megoldást. — folytatta az angol képviselő. Azonban Angliának mégis fegyverkeznie kell, mert az erőszak alkalmazását nemzetközi kötelessége megszüntetni. Örömmel várom azt a pillanatot, amikor az örült fegyverkezési verseny megszűnik.

— fejezte be nyilatkozatát Henderson.

Szabadlábba helyezték Jezsov 500 áldozatát

London. A Daily Express jelenti Moszkvából, hogy a GPU új főnöke, Berije parancsára a Lubliankai börtönből szabadlábba helyeztek 500 férfit és nőt, akiket még a múlt esztendőben zártak be oda a GPU volt főnökének. Jezsovnak parancsára. Az 500 letartóztatottat Sztalin-ellenes összeesküvéssel vádolták.

BŐRIG ÁZVA

— Érzem, hogy a nedvesség csontjaimig hatolt. Amint haza érek, egész testemet be fogom dörzsölni Carmol^{*)}-al és meg vagyok győződve, hogy ez meg fog védeni a hűléstől.

*) Carmol a legjobb bedörzsölőszer meghülés, gripa, reumatikus fájdalmak és láz ellen.

Református tea-estély január 28-án az Iparos Otthonban

Hiányos felszerelés és elégtelen legénységi létszám miatt Arad tűzoltósága nem vállalja a felelősséget a város tűzbiztonságáért

Szerda délelőtt megjelent Riscutia Moise ezredes alpolgármesternél Podaleanu Aurel főhadnagy, az aradi tűzoltóság parancsnoka, aki részletes emlékiratot nyújtott át az aradi tűzoltóság műszaki felszerelésének hiányosságairól és egyben javaslatot is tett a szükségletek fedezését illetően. Az emlékirat elsősorban arra mutat rá, hogy

a jelenlegi felszereléssel az aradi tűzország parancsnoka nem vállalhatja a felelősséget a város tűzbiztonságáért.

Arad tűzbiztonságát ezidő szerint az elavult és szinte hasznavehetetlen követelményű szerek kivételével három motorfejszolgálat szolgálja. Ezek közül egy az Astra-gyárban készült „Robu” elnevezésű motorfejszolgálat már elavult és megbízhatatlan, emellett pedig csak olyan tüzeseteknél használható, ahol a helyszínen vízvezeték tüzecsap van, mert a gépkocsi nem rendelkezik tartállyal és a vízvezeték hálózatból továbbítja csupán a vizet. Ami pedig a másik két fejszolgálatot illeti, ezeknél a város takarékosági szempontból, a tűzoltási szempontokat összekötötte a takarékosági szempontokkal s — mint közudomásu — mindkét gépkocsi locsolószolgálatot is teljesít, úgy hogy nyáron például soha sincsenek a tűzoltóaktányában, hanem az uccákat locsolják. Mármint abban az esetben, ha

olyan helyen üt ki tűz, ahol nem áll rendelkezésre vízvezeték tüzecsap és történetesen a két locsológépkocsi a városban tartózkodik, akkor a központi ügyeletnek először arról kell gondoskodnia, hogy a gépkocsikat előkerítse, hogy legénységgel lássa el és a kocsinak ki kell egészítenők vízkészletüket és csak azután szethetnek a tűzveszély helyére.

Megjegyzendő, hogy a vízvezeték hálózaton kivülös tüzeseteknél — természetesen, ha nagyobb méretű a veszedelem — két motorfejszolgálat szükséges, mert amíg az egyik kocsi az oltás munkáját végzi, addig a másik vizet vesz fel a legközelebbi, erre alkalmas helyen. Az itt emondottak feltétlenül szükségessé teszik az aradi tűzoltóság szerkesztetének kiegészítését és errenézve a tűzoltóparancsnok azt javasolja, hogy a városvezetés

1 millió lej befektetéssel, vásároljon két tűzoltógépkocsit, amelyek azután kizárólag azt a célt szolgálják, ami nem mellőzhető olyan nagy városban, mint Arad.

Az egymillió leies kiadást illetően a részleges pótlásra szolgáló javaslatot is terjesztett elő a tűzoltóság parancsnoka. Rámutat az emlékirat arra, hogy az 1938-39 évi költségvetésbe felvették egy motorfejszolgálat beszerzésének költségét illetve erre a célra 120.000 leit irányoztak elő. Ez az összeg megmaradt, úgy hogy ennyivel csökkentene a két gépkocsi vásárlásának a várost terhelő tétele. Ugyancsak a kiadásokhoz való hozzájárulást szolgálja az a javaslat is, amely a városi igényeknek már meg nem felelő és lovak hiányában különben sem használható követelményű szerkesztések és egyéb felszerelési tárgyak értékesítését célozza. Egyéb a tűzoltóság számára előirányozott, de meg nem valósított beruházásokból, továbbá 30.000 lej áll rendelkezésre a két motorfejszolgálatos tűzoltógépkocsi kiadásainak a fedezésére.

Részletesen foglalkozik a tűzoltóparancsnok emlékirata a legénységi létszám elégtelen voltának kérdésével is és rámutat arra, hogy míg a katonai tűzoltóság megszervezése előtt Aradon a hivatásos tűzoltóság létszámát egy parancsnok, két alparancsnok, valamint negyven főnyi legénység tette ki, amihez harminc főnyi önkéntes tűzoltóság állott rendelkezésre, addig ma az aradi tűzország létszáma — a parancsnokot és egy alparancsnokot beleértve — a teljes létszám negyvenhét emberből áll. Ez teljességgel elégtelen olyan nagy város biztonságának ellátására, mint Arad.

Esténként, amikor a különböző szórakozóhelyeken, ahol a tűzoltóságnek ügyeletet kell tartania, az őrség elfoglalja a helyét, a laktnyában olyan csekélyszámu legénység marad, hogy ennek nagyobb tüzeset előfordulásakor kiszámíthatatlan súlyos következmények lehetnek.

Éppen ezért az aradi tűzország parancsnoksága a létszámnak tizenegy emberrel való felemelését kéri, olyan módon, hogy még legalább egy őrmestert, egy káplárt és tizenhárom főnyi legénységből álló tűzoltószakaszat vonjanak be a tűzország munkájába. Ez 135.000 lej évi kiadást jelentene a városnak, azonban ez nem lehet akadály annak, hogy a múlt hiányosságait egyszer és mindenkorra kiküszöböljék, hiszen az egész város számára tömegszerencsétlenséget jelentő veszedelem ellensúlyozásáról van szó. Hatvankét tűzoltó semmi esetre sem sok egy több mint nyolcvanezer lakosu városban...

Téli áruraktáramat

o'csón a piacra dohom

B á r s o n y

kötöttáruház

Arad tűzbiztonságának régen megoldásra váró kérdéseit különben a Temestartomány számára létesített tizedik tűzrendészeti csoport egyik legutóbbi vizsgálata és az ennek következtében a városvezetéshez intézett átirat tette idősz-

Üzlethelyiség kiadó!

Információk: **B á r s o n y** kötöttáruházban.

rúv. A közelmúltban történt ugyanis, hogy a tizedik tűzrendészeti csoport vezetője, Penes Alexandru őrnagy felhívta Aradváros jegyzőjét a súlyos hiányokra és hangsúlyozta, a katonai szervezetű és irányítású tűzoltóság, adott körülmények között, nem vállalhat felelősséget Arad tűzbiztonságáért. Olyan nagy város területén — alapította meg az átirat — mint Arad, lehetetlenség ennyi emberrel és ilyen hiányos felkészültséggel gondoskodni a tűzbiztonságról és a beszerzendő új szerek költségének előteremtése végett a tűzrendészeti csoport azt javasolja, hogy a városvezetés lépjen haladéktalanul összeköttetésbe a Temestartomány területén lévő összes prefektúrákkal és ilymódon próbálja értékesíteni elavult anyagát, melyet azonban falvak használhatnak.

A fentiekhez a magunk részéről azt kívánjuk hozzáfűzni, hogy amilyen sürgős és fontos a fent említett kérdések haladéktalan és maradéknélküli elintézése, legalább annyira fontos; lenne még egy feltétlen pótlást igénylő hiány.

Arad tűzoltósága nem nélkülözhet egy modern, gépvontatású és géperejű tolószerszeggel ellátott tűzoltólétrát, mert a jelenleg használt egyetlen létra rozoga, megbízhatatlan és nehézkes.

Amikor például a legutóbbi légvédelmi gyakorlat alkalmával a „kétlőeres” tolólétra vágta meg a gépjárművel a lépést tartani, amikor azután a helyszínen csak nagy ügyelhettséggel tudták a minden tudásukat és ügyességüket latbavető tűzoltók felszerelni és üzembe helyezni és végül kiderült, hogy a létra nem is ér fel a színházépület teteléig sem, akkor a jelenlévőkben felmerült a kérdés: mi történik, ha egyszer komoly szükség lesz majd erre a létrára, nem tervszerűen kidolgozott gyakorlat, hanem veszedelmes tűzveszély alkalmával?

Aradváros vezetősége alapos tanulmány tárgyává teszi a város tűzoltósági felszerelésének kérdését és egészen bizonyos, hogy az ügynek megfelelő értékelés szempontjai szerint, a közérdeknek megfelelően intézkedik majd a hiányok pótlásáról.

— Köztemetőben helyezték el Seipel és Dollfus holttestét. Bécsből jelentik: Seipel és Dollfus holtteste eddig egy külön célra épített mauzoleumban nyugodott. Felsőbb intézkedésre most a két holttestet kiemelték a mauzoleumból és a bécsi köztemetőbe helyezték el.

— A református leányszövetség évi közgyűlése. Kedden délután 5 órakor tartotta meg otthonában (Calvin-ucca 3.) tisztújító közgyűlést a református leányszövetség. A közgyűlést Hirsch József református kántor imával nyitotta meg. Bedő Anna krónikás gondosan elkészített beszámolójában ismerte a leányszövetség múltévi működését. Meghatottan bucsuzott a leányszövetség feledhetetlen és pótolhatatlan vezetőjétől, Ajtay Bélánétól, akir életkörülményei elszóltottak Romániából. A mindenki által forró szeretett Ajtay néni távoztása nemcsak az aradi Leányszövetség mélyen érzett vesztesége, hanem osztozik ebben az egyetemes református társadalom is. Molnár Magda titkári jelentésében a szövetség bibliaköri tevékenységéről számolt be. Pénzes Margit pénztáros jelentése szerint a múlt évben a Leányszövetség vagyona 1000 leiel gyarapodott. Ezután Tarnóczy Éva ifjúsági vezető megköszönte az iránta és a vezetőség iránt tanúsított bizalmat és elrendelte a tisztikar megválasztását. Kijelentette, hogy ő többé az ügyvezetést elfoglaltsága miatt nem vállalhatja. Az elrendelt szavazás során az új tisztikar a következőképpen alakult meg: Elnök: Hirsch Józsefné, Titkár: Molnár Magda, Krónikás: Bedő Anna, Pénztáros: Pénzes Margit, Ellenőrök: Nagy Etel, Dési Erzsébet, Könyvtárnok: Nyíri Erzsébet, Református Jövő titkára Kutassy Margit tanítónő. Buzgó és együttes ének zárta be a felemelő hatású közgyűlést.

— Halálozás. Budapestről jelentik, hogy medveczei és kisbisterteczki Medveczky Sándorné sz. Snelling Bessie Mary f. hó 12-én elhunyt és 16-án kísérték utolsó útjára nagy részvét mellett a farkasréti temetőben.

Ejrontott gyomornál és az ezzel összefüggő bélzavarok, felfúvódás, émelygés, homlokfájás, láz, hányás, hasmenés, vagy székszorulás esetében már egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz is gyorsan, biztosan és kegyelmesen tisztítja ki az emésztés útjait. Kérdezze meg orvosát.

— Fényesen sikerült a gyorok-telepi műkedvelők jó-tékonycélú táncos estélye. Az előadáson megjelent Gyorok község intelligenciája és a telep minden lakója. Szűknek bizonyult a Schmidt-féle vendéglő az állandóan érkező vendégek számára. Az előadás mindvégig hangulatos és fegyvelmezett volt. A szereplők egytől-egyig megfeleltek a darab követelményeinek. Bartis János, Aufmuth Mária, Lovász József, Boda Mócsi, Juli, Mócsi felesége, Tivadar, a fia szerepében. Tiszteletes asszony szerepét Lörcincz Mariska alakította. Beréti Boris Mariska szerepében. Fazekas Maris; Katinéni, Kató János; Pista, Györfi Pirokska; Erzsók, Tusa Katica; Rebus néni, Nagy Margitka; Egri Pirokska, Szabó Mihály; Csatári dobos, Micsik Pirokska; Csatáriné, Bacsa Pál; Máté Lőrinc szerepében jók voltak. György Maris Erzsók szerepében jó volt. A szinpadot és a színpalakat festette és rendezte Kocsis Lajos. Gráf Sebestyén János segítségével. A darabot a helybeli református lelkész rendezte. Sugó Kovács Ida református tanítónő volt. A tiszta bevétel a református iskola fenntartásának céljára fordítván, ezután is köszönetét fejezi ki a felülfizetőknek a rendezőség.

— Az Infratirea közgyűlése. Általános érdeklődés mellett tartotta meg vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel évi rendes közgyűlést az aradi Infratirea tekegyesület. A közgyűlést, amelyet az Albina-vendéglő helyiségében tartottak meg, a tagok nyolcvan százaléka megjelent. Pascu Gheorghe elnöki megnyitójában vevőlt a klub eddigi működését, majd az idei programot ismertette. A tartalmas elnöki megnyitót után Ciungan Aurel mondotta el titkári jelentését. Gajda Imre pénztári jelentése után Kiss Sándor a felügyelőbizottság működéséről számolt be. Ezután a vezetőség bevonította lemondását és a közgyűlés egyhangúlag az alábbi tisztikart választotta meg: Örökös díszelnök: dr. Truia Bujor, elnök: Pascu Gheorghe, alelnök: Turturean Béla, titkár: Ciungan Aurel, csapatkapitány: Curila Ioan, ellenőrök: Gajda Imre, Kiss Sándor, pénztáros: Danciu Gheorghe, turisztikai szakosztályvezető: Turturean Aladar, felügyelőbizottsági tagok: Lukács György, Raicu Isa, Révész István és Chisot Andrei, fegyelmi bizottság: dr. Truia Bujor, Pascu Gheorghe, Kohut Béla, Turturean Béla és Ciungan Aurel.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:
VOJTEK gyógyszer-tár, Bulev, Regina Maria
DANCIU gyógyszer-tár, Piata Mihai Viteazu
BERNATH gyógyszer-tár, állomással szemben,
BERGER gyógyszer-tár, Saguna-ut.

SCALA NAGYFELMÉRK SZÍNHÁZA TEL. 20-10
Ma csütörtökön Loretta Young hatalmas filmje:
Négyen a becsületért
Harc a családi becsületért. Izgalmas bűnügyi film.
Richard Green, Georg Sanders
UJ FOX JOURNAL 5, 7.15, 9.15

Régi és új települések

Dömötör Bertalan előadása a Kölcsy Életiskolában

Nemcsak az egyes ember lelkiségének beszédes kifejezője a lakás, melyben él, népközösségek életförténete is kifejezésre jut a településekben, melyeket alkottak és örökségbe hagytak. Nagy a távolság a vándoréletet abbahagyott embertömegek őstelepei és a mai tudatos célszerűséggel szervezett települések közt. Ezt a távolságot megrövidíteni és sietősen megszüntetni a mindenkori jelen szükségleteinek a javára, a művelődés parancsa volt és marad az ember számára. A parancsnak engedelmességet sokféle módon lehetett a múltban és lehet a jelenben. Ennek a sokféleségnek a szálaikat bontogatta szét érdekesen, a jelent a múlttal is megvilágító ismertetéseiben Dömötör Bertalan mérnök. A Kölcsy Életiskola tavalyi törzshallgatói a föld szerelmének ismerik Dömötört, a földmérnököt, aki azonban szerelme számára nem szépen szóló szavakkal, hanem okos munkával hódolókat gyűjt. Ennek az okos munkának a lehetőségeit és áldásos következményeit a társadalom minden rétege számára mondta el figyelemmel kísért egyórási előadásában.

A föld — kezdte beszédét az előadó — csak az emberi munkától termékenyül meg s válik az ember, a nemzet eltartójává. Erdély térképe is azt mutatja, hogy az emberi lakóhelyek főleg a folyók fő- és mellékvölgyeiben vannak. Természetes ez, mert a völgyek a legtermékenyebb részei a földnek és a közlekedés az emberek számára mindig itt volt a legkönnyesebb. Itt vannak az őstelephelyek, melyeknek jellegzetes ismertető tulajdonságaik, hogy a házak elszórtan épültek, az udvarok, telkek szabálytalanok, elszórtan egymástól távol fekvők. Idővel az erdőirtásokból megnövekedett családi birtokok a családtagok szaporodásával elaprózódtak és ma egy 8—10 holdnyi paraszti birtok a hegyvidéken 30—40 tagból áll. A szegénységnek ez az egyik nagy oka. Az előadó ez után példát mond a nyugati államokból, ahol már régebben megtörtént a tagosítás, azaz a családi birtokok egyesítése a gazdasági kihasználhatóság szükségletei szerint. Az így tagosított birtokok magán lakik a család, vele a jószág egész éven át, egy helyen a szántó, a legelő, kaszáló, erdő. Ember, jószág nem fárad haszontalanul, szerszám, szekér nem romlik a jövés-menésben, a munkaidő célszerűen kihasználható, tehát a birtok belterjesen fejleszthető — jövedelmező. A jövedelmezőség szüli a lelki kultúrát és annak minden áldását. — Érdekes képet rajzolt ezután Dömötör mérnök az erdélyi szász településekről, ahol jól láthatók a céltudatos telepítés jó eredményei. A történelmi időkben nagyobb tömeg szállt meg egyszerre a jól kiszemelt vidéken. A szűk helyen tömörebben építkeztek és állandóan. Fallal vették körül a lakóhelyet, ipart is üzték, kereskedést folytattak. De a földművelést is folytatták. Még a vidéki helyeken is a fallal körülvevő vártemplomok védelme alatt párhuzamosan üzték az ipart és a földművelést. Ez a kettős foglalkozás teremtette meg a jólétet, aminek eredménye az erős családi érzés, a művelődés szükségérzete, a fejlett népi érzés.

A hegyvidéki magyar és román őstelepek után foglalkozott az erős érdeklődéssel kísért előadó a síkvidéki őstelepekkel, melyek szintén a folyók mentén keletkeztek és ezek is a szétszórtasággal emlékeztetnek az erdélyi hegyvidékek román és székely őstelepeire. A közlekedés megjavítása, a tagosítás, a vizek megfékezése itt is előfeltételei a gazdasági és műveltségi fejlődésnek. Nagy érdeklődéssel hallgatták az előadó helyi megállapítását, hogy Aradtól Világosig, Nagylakig, Nagyváradig nincs őstelep. Mind új telepítés, mutatják ezt a falvak rendezett uccái, rendes telkek, nagybárá tagosított művelt földek. Az alföldön elpusztították az őstelepeket a vízviharos háborúk, a menekült lakókból keletkeztek az őriáshatáru alföldi városok. A többi elpusztult ösközsegek földjeiből lettek a végtelen puszták. Hogy milyen századokra kiható eredménye van az okos rendszeres telepítésnek, azt a kitűnő előadó érdekfeszítően szemléletes képen rajzolta meg gróf Mercy tábornok történetével III. Károly magyar király idejéből. Tanulságos példa, hogy lett 200 évvel ezelőtt az ingoványos, mocsaras bántárból, a mai kitűnően művelt Bánát, ahol falvak vannak villanyvilágítással, az anyagi és szellemi gazdagságnak bőséges eszközeivel. Gróf Mercy tábornok telepítése — fejezte be odaadó érdeklődéssel kísért előadását Dömötör Bertalan — valóságos iskolapéldája annak, hogyan kell helyesen telepíteni és népet vezetni, hogy a maga boldogságának és az államnak biztos fenntartó ereje legyen és maradjon.

Hosszu, meleg tapsokkal hálálta meg a közönség a tanulságos előadást. A Kölcsy Életiskola jövő szerdai előadója Balogh Ernő dr., a kitűnő író, főorvos lesz.

Katonai könyvek láttatásának sorrendje

Január 26-án az 1923-as, 27-én az 1924-es, 28-án az 1925-ös, 30-án az 1926-os, 31-én az 1927-es, február 1-én az 1928-as kontingensbeliek közül az A—M betűsök, míg 2-án az N—Z kezdőbetűsök, 3-án az 1929-es, 4-én az 1930-as korosztálybeliek A—M-ig és 6-án N—Z-ig, 7-én az 1931-es évfolyambeliek A—M-ig, 8-án N—Z-ig, 9-én az 1932-esek A—M-ig és 10-én N—Z-ig, 11-én az 1933-asok A—M-ig és 13-án N—Z-ig, 14-én az 1934-es A—M-ig és 15-én N—Z-ig, 16-án az 1935-ös kontingensbeliek jelentkezésére kerül sor A—M-ig, míg 17-én N—Z-ig.

Mindazok, akik a részükre megállapított időpontban nem tudtak megjelenni a lívret-láttatásnál, azok

február 10-től 28-ig utólag jelentkezhetnek a hadkiegészítő parancsnokságon. Jelentkezhetnek azok is, akik csak átatazóban tartózkodnak Aradon, vagy más helységről jöttek, de Aradon óhajtának véglegesen letelepedni.

VALDA
PASZTILLA-val

Szájában egy valódi

teljes tüdőből lélegzi be a fenyők és eukalyptuszok balzsamos levegőjét, amely megelőz és gyógyít.

SPORT KÖZLÖNY

Lefolytatták az AMEFA labdarugóinak atlétikai vizsgáit

Az AMEFA labdarugói kedden és szerdán tettek le az Atlétikai Engedély Bizottsága által előírt atlétikai vizsgákat az erre a célra megalakult bizottság előtt. Ebben a bizottságban Pozdareanu főhadnagy volt az elnök, tagjai pedig Micuțiu Gheorghe és Steinfeld Imre, míg a szövetség részéről Ferdinand Gheorghe titkár jelent meg. Az AMEFA elsővonalbeli játékosai, úgy mint Gerold, Kovács, Slivat, Szurgyi, Szabó, Szaniszló, Bermoser, Léb, Perneki, Reinhardt, Batrin, Murza és Tóth, valamint a többiek közül Szegedi, Adelman, Gyarmati, Pataki, Szabó Sándor, Raáb, Szaniszló János, Szikula, Váci, Barcza, Baba, Nagy, Frisch, Gross, Markovits, Pintér, Verba,

Fekete, Aracski, Borbély, Lőrincz és Típei jelentek meg és tették le sorban az előírt atlétikai vizsgaszámokat. A rövidtávu futásban különösen Batrin, Slivat, Gerold és Bermoser tüntették ki magukat, míg az ugrószámokban Slivat, Perneki, Bermoser, Gerold és Szurgyi voltak a legjobbak.

Kedden a szeniorok a 100 méteres és 1000 méteres síkfutásban, a helyből táv- és magasugrásban, valamint a távol- és magasugrásban (rohammal) vizsgáztak, az ifjúságiak pedig csak a 100 méteren és a rohammal való magasugrásban álltak starthoz. A többi számokat szerdán bonyolította le a vizsgáztató bizottság.

Bindea és Reiter Európa válogatott csapatában?

A két neves játékos meghívást kapott a Párisban tartandó válogató triálra

București. Ismeretes, hogy felmerült annak a terve, amely szerint még ez év folyamán sor kerül Európa—Délamerika válogatott mérkőzésre. A Sportul Capitalei párisi levelezője ezzel kapcsolatban jelenti, hogy minden valószínűség szerint még január hónapban megkezdí a FIFA előkészületeit, hogy Európa válogatott csapata a legjobb összeállításban játszon Délamerika ellen. A fővárosi sportlap értesülése szerint Bindea és Reiter a két neves játékos meghívást kap arra a triálmérkőzésre, amelyet Párisban tartanak meg a Parc des Princes sporttelepen

„Sindit kiállították“

Volt eset rá, hogy százezer torok ordította, mintegy önkívületben: „Tempó Sindi, tempó Sindi!“ Sindi természetesen nem volt más, mint az Austria világhírű középcsatára, az Austria csapaté, egész Ausztriáé, egész Németorszáé, Sindelar, akiről a mai sportember szobrát mintázták, aki a „Wundermannschaft“ oszlopa volt, ugy is mint futballista, ugy is mint filmsztár rendkívül nagy népszerűségnek örvendett. Bejárta csapatával az egész világot és minden városban úgy mutattak utána az uccán, mint szülővárosában Bécsben, ahol az uccagyerekektől a vezérigazgatóig mindenki tudta, hogy Sindi hány gólt lőtt a legutolsó mérkőzésen és tudta, hogy Sindi, h: kapu előtt kapja a labdát, nincsen az a csodakapus, aki elhárítja a veszélyt.

Sindelar és Sárosi, a két rettegett futballhős, akik a labda művészeivé váltak még játékostársaik előtt is, osztatlan nagy rokonszenvnek örvendtek. Az ideális középcsatárt személyesítették meg ők ketten és még egyetlen futballszakértő sem volt képes eldönteni, melyik közülük a jobb. Eddig mintha egy árnyalattal Sindelar vezetett volna, de most kétségteljesen egyedül Sárosi maradt az élen. Mindkét világhírű futballista arról volt nevezetes, hogy tudásukkal, játékművészetükkel a szelidségük, finomságuk párosult. Mindkettőt a fairségükért és nyugal-

mukért tisztelték, soha egy akarattal elkövetett faultért még nem büntette meg őket játéktevő, sem Sindelar, sem Sárosi nem szorultak játéktevői megintésre.

Sindelárnak ez volt az első megintésre való cselekedete. A nagy játéktevő kissé szigorúan itélkezett felette. Bele sem fujt síjába, hogy megtorolja a durvaságot, — amiért a kedvenc Sindi menyasszonyával együtt a mérgeppohár után nyult — hanem egész röviden és kegyetlenül kiállította őket a játékból. Sindi, minden mérkőzés nagy és ünneplés kíséretében kiállította. Az élet játékművésztől otthagytatta vele, kiküldte a partvonalra.

Sindelar kénytelen volt levegni az Austria csikos mezét és ahelyett, hogy a kezdővonal közepén játékba indítaná a labdát, valahonnán az égi tribün egyik sarkáról követi figyelemmel rajongásig szerelt csapatának támadásait. Biztosan bosszankodva rázza a fejét, ha helyettese kihagy egy gólhelyzetet, amit ő bizonyára értékesített volna. De Sindelar sok ezer drukkere hiába mérgeződik, Sindi számára a mérkőzés véget ért, mert egy ködös januári napon érthetetlen, láthatatlan fault miatt kiállította a Játéktevőt... (bér—)

Jégháboru

Norvégia és Finnország között

A norvég korcsolyázó-szövetség hivatalosan közölte a finnnek, hogy Helsinkibe, a gyorskorcsolyázó világbajnokságra nem küld versenyzőt. Ez annyit jelent, hogy a helsinki-i világbajnokság — megbukik, hiszen a norvég korcsolyázók a legjobbak a világon. A norvégok elhatározása azért született meg, mert Finnország az idén nem indított versenyzőt a nagy norvégiai versenyeken.

Ma, esütörtökön este 9 órakor utoljára az Iparos Olthonban:

„Apatársak“

TABORI EMIL bohózata.
Felhő Ervin és Gömöri Emmával a főszerepben.

Csak felnőtteknek! Előadás után parkett-tánc!

Leány-klub tea-délutánja január 29-én, délután 5 órakor Bucvard (Központi) helyiségeiben

Atlétikai vizsgán az AMEFA-pályán

Mint már megemlékeztünk róla, a sportszövetség központja elrendelte, hogy valamennyi igazolt labdarugó, atlétikai készségéről záros határidőn belül tegyen tanúságot. Előírt néhány atlétikai számot és ezekben elérendő minimális standardot, továbbá a vizsgák megtartása céljából egy egészen rövid határidőt. Az AMEFA a keddi ünneppon tartotta első vizsgáját.

Mielőtt erről beszámolnánk, sportszempontból rá kell világítsunk az egész rendelkezés sportszerűtlenségeire és azokra a hibákra, melyek komolytalanná teszik ezt az akciót.

Az elgondolás maga, hogy a labdarugást mint versenyszerű sportot csak az őrzi, kinek fizikai és lelki adottságai megfelelőek, ki megfelelő komolysággal, sportszerű életmóddal tudja ez elhatározását alátámasztani, helyes és az ideális sportolás céljait szolgáló, azonban a feltételeknek vizsgálásról ellenőrzése ilyen türelmetlen gyorsasággal, labdarugóink pihenő ideje után, mikor még messze vannak legjobb formájuktól, célszerűtlen és indokolatlanul szigorú.

Aki, vagy akik ezt a vizsgáztatást elgondolták, kétségtelenül nemes intenciókat követnek és valószínűleg a legideálisabb sportembereket, az angol sportolókat és azok képességeit vették szemügyre és itt a hiba.

A mi sportolóink és vele a kontinens sportolói még igen messze vannak attól az ideáltól, amelyet az angol sportolók nagy tömege megtestesít és amely ideál néhány évszázad sportolása alatt sok sok generáción keresztül vált az angol sportoló sajátosságává. Mi, akik még csak néhány évtizede próbálgatunk, többé-kevésbé sportszerű keretek között, egy-egy sportágat üzni — ezek közül éppen az atlétikát, amely minden sportágnak alapja: egyáltalán nem — még igen messze vagyunk attól az ideális állapottól, hogy az év bármely szakában, bármilyen sportágban, szigorú standardok mellett labdarugókat vizsgáljassunk, olyan labdarugókat, kiknek teljesen idegen az atlétika, talán a futáson kívül.

Ha tehát vizsgáztatni akarunk, úgy időt kell engednünk rá, hogy labdarugóink ezekben a nekik idegen atlétikai számokban megfelelő gyakorlattal bírjanak.

A keddi vizsga élénken bizonyította ezt, mert míg a futószámokban — dacára a szezon elejei formáiknak — többé-kevésbé mindenki megfelelt, addig az ügyességi számokban (ugrások) bizony kevesen feleltek meg hibátlanul és néhány vizsgázó kivételével, csak erőből, minden stílus és tudás nélkül folytatták le legtöbbben kísérleteiket. Az ugró és sulydobó számokhoz ugyanis nem elegendő a testi adottság (erő, rugalmasság), hanem bizonyos fokú stílus elsajátítása is elengedhetetlen szükségesség és nem elegendő az a rövid magyarázat sem, melyet a vizsgáztató bizottság egyik bizonyára hozzáértő tagja — látván a teljes stílus-talanságot — segítségképpen előadott.

Végül a vizsga technikai lebonyolításáról szólva, rá kell mutatnunk arra az erőfeszítésre, melyet a vizsga összes számainak egynapon való lefolytatása igényel és ami még atlétikailag jól képzett és edzett sportolók fizikumát is mértéken felül igénybe veszi. Még gyakorlott atlétának is, az atlétikai szezon közepén is, nehéz lenne három óra alatt 100 m. síkfutás, helyből és nekifutással magas- és távolugrás, sulylökés mindkét karral, 1000 és 2000 méteres síkfutásokból álló, kilenc verseny-számban eredményesen résztvenni, mégkevésbé kívánható ez előkészület nélkül labdarugóktól, szezon elején, hiszen az igazi allround képességű dekatlonisták versenyeit is két napra osztva bonyolítják le világszerte, még az olimpiákon is, hol tényleg a világ legkiválóbb, a szó legigazabb értelmében kitermelt atlétái versengenek.

Nem akarunk most arra kitérni, hogy pl. a sulydobási készségre nincs egy labdarugóknak szükségége avagy, hogy a hosszútávú futások időrevaló teljesítése is túlzás és az állóképességnek mérése ilyen módon nem ad tiszta képet, végül, hogy 15—16 éves fiúk csak egészen kivételes kiképzés mellett ugorhatnak magasba 125 centimétert, de véleményünk szerint, ezeket a vizsgákat egy későbbi időpontban kell lefolytatni és csak olyan, trénerrel bíró ligacsapatoknál, hol hivatásos alapon üzik a sportot, míg az amatőröknél ez semmiképpen nem követelhető egyelőre, vagy pedig számítani kell arra, hogy az utánpótlást szállító amatőr egyesületek vizsgázott labdarugók hiányában kénytelenek lesznek a labdarugósporttal felhagyni és olyan sportágra áttérni, hol nem professzorokat képeznek ki, hanem egészséges sportolásra tudnak az ifjúságnak lehetőséget nyújtani. A tegnapi vizsga

ezeket az észrevételeket váltotta ki a hozzáértők-ből és hisszük, hogy a vizsgaakció még sok módosításon kell keresztül menjen, míg az a jelenlegi viszonyoknak megfelelő lesz és természetesen az ideai kezdő év fogja megmutatni, hogy az egyébként helyes elgondolás miként lesz jövőben gyakorlatba átvihető. Addig azonban a sportok legfelső fórumának türelmével és szeretettel kell viseltetnie a labdarugók ezrei iránt és csak egy hosszabb türelmi idő után szabad a száraz betűkből alkotott szabályok szigorú betartását szorgalmazni, de mindenesetre időt kell adni minden labdarugóknak, hogy megfelelő oktatás után az atlétikai sportban is megfelelő előhaladásáról bizonyosságot teheszen.

(—gozó—)

Ugyis az a kapu!

Burdan, a Venus aradi származású volt válogatott kapusa, aki néhány héttel ezelőtt Franciaországba távozott, tegnap visszatért, miután nem tudta megszerezni a munkavállalási engedélyt. Burdan próbajátékain teljesen megfelelt az Excelsior Roubaix-ben, de miután engedélyt nem kapott, kénytelen volt hazajönni.

A magyar ökölvívó-csapatbajnokság selejtezőit vasárnap fejezték be s a BTK 14:2 arányban győzött a MÁVAG ellen, a BVSC pedig 12:4-re győzte le a MAC-ot. Ilyenformán a MAC

és a MÁVAG kiestek és a döntőt a BTK, FTC, BSzKRT és BVSC négyes fogja megvívni.

Az olasz bajnokság góllövő listáján Cam-patelli (Ambroslana), Scarabello (Genova), Puricelli és Reguzzoni (Bologna) állnak az élen, egyformán 6—6 góllal.

Brazília és Argentína válogatottjai most játszották le második mérkőzésüket és a Rio de Janeiroban lejátszott mérkőzésen a honi csapat 3:2 arányban győzött. (Az első meccset Buenos Airesben az argentinok 5:1-re nyerték.) A mérkőzés hihetetlenül durva volt és az argentin csapat néhány perccel a befejezés előtt levonult, mire a brazilok az üres kapuba rúgták a labdát és az addig 2:2-re álló mérkőzés eredményét a játékevezető ennek következtében 3:2 arányban brazil győzelemmel hirdette ki.

Zürichben bonyolították le a svájci légkorong-bajnokság döntő mérkőzését, amelyen HC Davos 3:1 arányban győzte le a Berni Korcsolyázó Klub csapatát. Ilyenformán Svájc színeit Garmisch-Partenkirchenben a HC Davos képviseli.

Ploestiben a Tricolor CFPV csapata vasárnap az Unirea Tricolor együttesét látta vendégül és a honi csapat nyert 3:2 (0:1) arányban Kocsis (2) és Kovács L. illetve Alceu és Ionescut lőtték a gólokat.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Argentina ötmillió tonna búzát dob a piacra a közeljövőben

Bucurestiből jelentik: A legutóbbi napokban emelkedett a buza ára a belföldi piacon. Constantinában 38 ezer lejt fizetnek a 71 kg-os buza vagonjáért. Kedvezően járult az áralakuláshoz a dunai hajózás megindulása. Félhivatalos becslés szerint körülbelül 100 ezer vagon buzafelcsügünk van. A külföldi piac, bár komoly ajánlatokkal jön, kissé mégis óvatos a vásárlásokkal, mert a most aratott argentinai buza még nem jött ki a piacra, pedig a jelentések szerint kitünő termésük volt s nem kevesebb mint 5 millió tonna eladó búzájuk lesz az argentinaiaknak. Kisebbségi rakományok már érkeznek is a kikötőkhöz.

Előreláthatólag nagy harc lesz a búzapiacra mégpedig a minőségek harca. Szerencsére a román buza minőségileg is állja a versenyt és szakörök véleménye szerint a román búzának mértékadó szerepe lesz ebben a versenyben.

Itt is Argentína a legkomolyabb versenytárs. Eddig tartózkodott a nagyobbtételű eladásoktól, ami annak tulajdonítható, hogy nem kielégítő a termésük. Olyannyira nem, hogy a tengeri ára meghaladja a búzáét. Pedig nagyon keresik más országokban is a tengerit. Sainos a múltévi gyenge termés miatt nekünk nem sok a szállításra való felesleg.

Mint már megírtuk, nálunk az őszi vetések állapota jó eredményekkel kecsegtet a jövőre. A hó a néhánynapos enyhe idő ellenére majdnem mindenütt megmaradt és nincsenek a vetések kitéve a fagy veszélyének. Az őszi búzával bevett területek nagysága is kielégítő. Sőt nagyobb, mint az összes előző években.

A külföldi gabonatermelő államokból érkezett jelentések szerint az Egyesült-Államok területén Kansasban, Oklahomában és Texasban szárazság, jégverés, azonkívül a száraz porfelhős viharok nagyon sok kárt okoztak a vetésekben. A szokatlanul magas hőmérséklet is aggodalomra ad okot az ottani termelők körében.

Európai Oroszországban a száraz, szeles időjárás különösen Rostov tartományban pusztított. Az Északi Tenger vidékén bőséges csapadék hullott az őszi vetésekre. Keleten és az Ural vidékén a fagy okozott már is felbecsülhetetlen károkat.

Olaszországban az aggasztó szárazságot bőséges esők váltották fel. A természeti katasztrófák itt különösen az északi vidékeken javultak. — Német és Franciaországban ugyancsak az ilyenkor szokatlan meleg ad okot aggodalomra.

A világsajtóban az utóbbi hetekben nagyon sokat foglalkoznak a buza problémájával. A bucuresti-i Argus cikkírójának megállapítása szerint az import kérdése ma már inkább politikai, mint gazdasági kérdés. Már ezen a téren is a demokratikus és a totális államok közötti harc az irányadó tényező. A háborútól való állandó rettegés is nagyban nyugtalanítja a piacot. A cikkíró szerint ennek a helyzetnek két megoldása van:

1. A termelő államok csökkentésük vetésterületeiket egészen addig, amíg az importáló államokat jobb belátásra és gabonapolitikájuk megváltoztatására bírják.

2. A termelő államoknak a belföldi fogyasztást kell növelniük, ipari célokra kell felhasználni a gabonát és csak olyan országnak szállítani, hol a lakosságnak csakugyan nincs megfelelő tápláléka.

Köszönetnyilvánítás

A Katolikus Körnek, a Tanítók Egyesületének és mindazoknak, akik megboldogult férjem

Fülöp Endre

temetésén megjelentek és mélyszéges fájdalomamat részvétükkel enyhíteni igyekeztek. ezuton mondok hálas köszönetet.

özv. Fülöp Endréné

Hirdessen az Aradi Közlönyben

Január 28-án szombaton este **Infralirea teke-egyesület jubiláris bálja** a Krispin-eremben (Eminescu-ucca)

A gyógyszerész csak a gyógyszer ára és a csomagolás értéke után köteles a forgalmi és fényüzési adót megfizetni

Dávid János marosvásárhelyi gyógyszerész-nél 1936. novemberében megjelent a pénzügyigazgatóság egyik ellenőre és kihágási jegyzőkönyvet vett fel azon a címen, hogy a gyógyszerész a forgalmi- és fényüzési adóról szóló törvény 4-ik szakaszának nem tett eleget. Megállapította, hogy Dávid 92 ezer lei adóval fizet kevesebbet, mint amennyit az említett szakasz előír és kötelezte ennek az összegnek megfizetésére. A jegyzőkönyv megállapításait kontesztációval támadta meg a gyógyszerész. A marosvásárhelyi törvényszék II.-ik szekciója helyt is adott David védekezésének és elrendelte a 92 ezer leies adódifferencia törlesztését. Az ítélet jogerőre emelkedett. A jogerős bírósági ítélet ellenére, ugyanaz az ellenőr másodszor is megjelent Dávid gyógyszerertárában 1938. januárjában. A pénzügyminisztérium rendeletére hivatkozva, újabb jegyzőkönyvet vett fel, amelyben megállapította, hogy Dávid János rosszhiszeműen nem fizette meg a 92 ezer leinyi adókülönbséget s ezért 460 ezer lei bírsággal sújtotta. A gyógyszerész újabb kontesztációs kérést adott be a bírósághoz s a törvényszék második szekciójának előbbi jogerős ítéletére hivatkozva kérte a bírság törlesztését. Ezt a kérést a törvényszék első szekciója tárgyalta le és megállapította, hogy a második szekció ítélete téves elbíráláson alapult, mert a gyógyszerész a kérés beadásánál annak idején alaki hibát követett el. Az első szekció bírónak álláspontja szerint nem kontesztációval, hanem csak felebbezással (apel) támadható meg a pénzügyigazgatóság ellenőre által felvett bírságolási jegyzőkönyv. Ennek az indoknak alapján eltekint a második szekció ítéletétől és a kontesztációt érdemben is elutasítja. Dávid védője az első szekció ítélete ellen felebbezással élt és a tábla most jogerősen kimondta, hogy 1936-ban még jóga volt a törvényszék második szekciójának a kontesztációs kérést letárgyalni és ezért a már akkor jogerőre emelkedett törvényszéki ítélet kö-

telező erővel bír. Nemcsak mentesítette Dávidot a bírságolási összeg megfizetésétől, hanem a pénzügyminisztérium terhére 35 ezer 500 lei perköltség megfizetését is elrendelte. A táblai határozat indoklása kifejti, hogy az ellenőr kifogásai szerint Dávid gyógyszerész csak az áru és a csomagolás értéke után fizeti a forgalmi- és fényüzési adót, nem pedig a számla végösszege után. Ha az ellenőr felfogása szerint történne az adófizetés, akkor az adónak az adóit is megfizetné a pénzügyminisztérium, mert a számla végösszegében bennefoglaltatik a törvényben előírt adó és bélyegek értéke is.

Kongresszust tart Aradon a kereskedelmi akadémiát végzetek szövetsége

A kereskedelmi akadémiát végzetek szövetségének aradi fiókja közgyűlést tartott a kereskedelmi iskola nagytermében. A közgyűlésen számos időszerű kérdéssel foglalkoztak, többek között a februárban megtartandó kongresszussal is. Ezután a következő vezetőséget választották meg: Cilibia Vasile pénzügyigazgató elnök, Ardelean Ilie tanár alelnök, Totoreanu Cornel titkár, Nedela Cornel pénztárnok. Választmányi tagok: Aurora Stefanescu David, Albu Simion, Victor Dabu és Frateanu Ioan. Felügyelőbizottsági tagok: Tataru Maria, Gorgan Remus, Bunea Gheorghe. A közgyűlés tiszteletbeli elnöké választotta Comsa Emanoil. A februári kongresszus részletesebb megvitatása véget egyébként elhatározták, hogy január 28-án, délután 5 órakor, ugyan-csak a fiukereskedelmi iskola nagytermében rendkívüli közgyűlést tartanak.

= Február 1-én lesz az országfejlesztési kötvények legközelebbi huzása. Kisorsolásra kerül összesen 10.180 kötvény és pedig: 1031 kötvény á 1200 lei, 1 kötvény 2 millió, 2 kötvény egymillió lei, 3 kötvény félmillió lei, 4 kötvény 25.000 lei és 39 kötvény egyenként 100.000 leies nyereménnyel kerül kisorsolásra.

= KEDVEZMÉNY A PONTOS ADÓFIZETŐKNEK. Az érvényben lévő rendelkezések értelmében azok az adófizetők, akik a januári negyedre esedékes adójukat február 15-ig kiegyenlítették, 5 százalékos kedvezményben részesülnek. Így tehát az adózóknak érdekükben áll a pénzügyi év esedékes negyedére való adójukat lehetőleg február 15-ig kiegyenlíteni.

= Szigorították Németországban a devizaforgalom ellenőrzését. Berlinből jelentik: A devizakereskedelem megszigorítása során hozott legújabb rendelkezések szerint az összes megbízott pénzintézetek felhatalmazása február 15-én hatályát veszti és újból kérehezendő. Ebből az alkalomból a hatóságok figyelmében ajánlják a pénzintézeteknek, hogy a személyzetük részéről történt szabálytalanságokért a jövőben az intézet igazgatósága is felelős és a tisztviselő ellen indítandó eljárással egyidejűleg az ügyvezetés ellen is eljárást fognak indítani.

AZ IPARFELÜGYELŐSÉG FELHÍVÁSA. Az aradi iparfelügyelőség ismétellen felhívja az érdekelteket, hogy január 31-ig nyuítsák be az iparfelügyelőségre a személyzeti kimutatást. Ily kimutatást tudvalevőleg mindazoknak kell benyújtaniuk, akiknek ötnél több alkalmazottjuk van. Vonatkozik ez a kötelezettség az ötnél kevesebb alkalmazottat foglalkoztató vállalatokra is, abban az esetben, ha az alkalmazottak között nem román állampolgár is szerepel, vagy pedig, ha magának a tulajdonosnak nincs román állampolgársága.

= Az exportörök egyesületébe való jelentkezés határidejét meghosszabbították január 31-ig. Az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara közli, hogy az exportörök egyesületébe való jelentkezés felvételi kérelmének benyújtási határidejét január 31-ig meghosszabbították. A Kamara újból felhívja a cégeket, hogy a kitöltött kérdőív egy példányát okvetlenül adják be a Kamarához is, mert ellenkező esetben a Kamara nem hitelesítheti majd a minisztériummal közölt adatokat, ha a minisztérium azok hitelesítése végett majd a Kamarához fordul.

= A Bata-művek déljafrikai tervét, Prágai jelentés szerint a Bata-művek Dél-Rhodéziában cipőgyár alapításának tervével foglalkoznak. Az alapítandó gyár 150 munkást fog foglalkoztatni. A gyáralapítás indító oka, hogy sem Dél-Rhodéziában, sem a határos belga és portugál területeken cipőgyári üzem nincsen.

= Temesváron megalakították a temestartományi magántisztviselők céhét. Temesváron Suciu Mihai, a Banca Nationala ottani igazgatójának elnöksége alatt megalakult a temestartományi magántisztviselők céhe. Az alakuló közgyűlésen tizenöt tagu vezetőséget választottak, amelynek tagjai között szerepelnek Aradról Sarbu Oliviu, a Victoria bank aligazgatója és Boncea Iuliu, a Banca Victoria cégjegyzője.

Hány külföldi él Svédországban Népszámlálás arja alapon

Stockholm. A svéd kormány február 10-étől 17-ig összeírja a Svédországban élő idegeneket. A számlálási iv azt a kérdést is tartalmazza, hogy a kérdezett szülei közül valamelyik zsidó-e.

Az eddigi adatok szerint hozzávetőlegesen Svédországban 24 ezer idegen él, ami csak 0,4 százaléka a svéd lakosságnak. Azoknak a menekülteknek a száma, akik törvényes úton érkeztek az országba, 2500.

Állatvontatású járművek és kézikocsik összeírása

Az aradi központi rendőrség közlekedésügyi osztálya közli: Aradvárosnak 1938. október 22-én megjelent 43-as számú hivatalos lapjában közölt szabályrendelete alapján, az állatok által vont járművek megadóztatására vonatkozólag újból ellenőrzés alá veszik és összeírják az állatok által vontatott járműveket. Ez egyformán vonatkozik az igavonó állatok által vontatott járműveken kívül a kézikocsikra is. Ezért a fent említett járművek tulajdonosai kötelesek az alább közölt sorrend szerint a rendőrség közlekedési ügyosztályán a részükre megállapított határnapon kocsijaikkal együtt megjelenni:

Január 26-án: 2001—2300, 27-én 2301—2600, 28-án 2601—2900, 31-én 2901-től végig.

Az érdekeltek reggel 8—2 óráig jelentkezhetnek a rendőrkvesztura épületében működő közlekedési ügyosztályon. Ugyancsak jelentkezni tartoznak azok is, akiknek a fenti kategóriákba tartozó járműjük van és eddig még nem sorszámozatták a rendőrség közlekedési ügyosztályán. Mindazokat, akik nem tesznek eleget jelentkezési kötelezettségüknek, a törvény teljes szigorával sújtják.

Hol fordíttassa okmányait?

MITRA I. ALEXANDRU-nál!

dipl. jegyző és vizsgázott törvényszéki jegyző, hivatásos FORDÍTÓ, fordításokat eszközöl felesésség mellett a következő nyelvekből: Román, magyar, német, francia, angol, olasz, spanyol, orosz, latin, cseh, lengyel, holland, szerb, bolgár.

Arad egyedüli többnyelvű fordító irodája. — Információsiroda. — Bejegyzett cég.

Arad, Bulev. Regele Ferdinand 5. Ceanadi Bank-palota. Másolásokat és levelezéseket vállal, cégek részére jutányos díjazás mellett. Szegényeknek, munkanélkülieknek kedvezményt nyújt.

FIVATAL: d e. 9—1-ig, d. u. 3—7-ig.

HAMBURG-AMERIKA LINIE

Tengereentuli utazások

gyors, kényelmes és olcsó a

Hamburg-Amerika Linie

modern hajóival

Eszakamerikába, (Kanada)

Középamerikába

Délamerikába (Chile, Peru)

Ausztráliába, Ázsiába

és minden fontos kikötőbe.

Tanulmányi és szórakozási utak a tengerre az év minden szakában.

Afrikai utazások a

Deutschen Afrika-Linien

hajóival.

Információkés prospektusok a

Hamburg Amerika-Linie

S. A. R. képviselőténél:

Künstler Utazási Iroda

Arad, Bul. Regina Maria 24. Tel. 10-86.

Legújabb jelentéseink:

Francia területet bombáztak a spanyol nemzeti repülők

Perpignanból jelentik: Az elmúlt éjszaka folyamán négy nemzeti repülőgép tizenhét bombát dobott francia területre, amelyek közül három bomba nem robbant fel. A spanyol köztársasági csapatok első menekültjei ma érkeztek meg Nouvelle kikötőbe.

Perpignanból jelentik: Két francia vámos, akik Formiguere téli üdülőhely környékén teljesítették szolgálatot.

tegnap délből fél 2 órakor megpillantott két repülőgépet, amelyek bombákat dobtak le és gépiegyvertüzelést indítottak.

A repülőgépek a Franco-fronttól 25 kilométer távolságra voltak. A vámosok közölték észleleteiket a csend-

őrökkel, akik csakhamar megállapították, hogy a bombák az egyik szállodától nem messzire estek le. Azt hiszik, hogy légi harc folyt le egy nemzeti és egy köztársasági spanyol repülőgép között.

Párisból jelentik: Egy hárommotoros bombavető repülőgép lángbaborulva lezuhant az arrens-i hegyvidéken, Tarbens városától mintegy 50 kilométernyi távolságban. A vizsgálat során megállapították, hogy a lezuhant repülőgép a nemzeti spanyol légi haderőhöz tartozott és német gyártmányú. Az égve lezuhant repülőgép pilótájának és még négy utasnak a holttestét megszenesedve húzták ki a romok alól. A bombavető repülőgép két gépiegyverrel is fel volt fegyverezve.

Varsóba utazott Ribbentrop német külügyminiszter

Berlin. Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter szerda reggel 9 órakor Varsóba utazott. A német külügyminiszter délután fél 5 órakor érkezett meg a lengyel fővárosba, ahol kevéssel több látogatást tett Beck külügyminiszternél, aki este vacsorát adott tiszteletére. Csütörtökön Ribbentrop látogatást tesz a lengyel kormány elnökénél, majd Rydz Smigly hadseregparancsnoknál és délből Moscicky elnök fogadja kihallgatáson.

Ribbentrop bárót a varsói pályaudvaron Beck lengyel külügyminiszter és felesége, Lipski berlini lengyel nagykövet, a varsói főpolgármester, a külügyminisztérium kabinetfőnöke, a kül-

ügyminiszter protokolfőnöke, a varsói német nagy követ, az olasz nagykövet és Hory magyar követ fogadták. A német külügyminiszter megérkezése után a La Blank-palotában lévő szállására hajtattott.

Berlin. A lapok nagy cikkekben foglalkoznak Ribbentrop varsói látogatásával. A Berliner Börsenzeitung ezeket írja: Most, hogy Ribbentrop viszonzza a lengyel külügyminiszter látogatását, alkalom nyílik a két országot érdeklő kérdések megtárgyalására. A külföldi lapok nagy egy állítólagos egyezmény kötéséről szóló jelentései a papirkosárba valók.

Megbukott a kormány és új kabinet alakult Törökországban

Ankarából jelentik: (Rador.) A Német Távirati Iroda jelentése szerint a néppárt parlamenti csoportja elhatározta a nemzetgyűlés feloszlátását. A minisztertanács után Gelal Bayar benyújtotta a köztársaság elnökének a kormány le-

mondását.

Ankara. Izmet Inenü pasa megbízta dr. Revik Saydam eddigi belügyminisztert a kormány újalakításával. Az új kormány még ma este bemutatkozik a nemzetgyűlésnek.

Háromórás minisztertanács Londonban

London. A szerdai minisztertanács, mintegy három órán át tartott. A Reuter értesülése szerint a minisztertanácsban a nemzetközi helyzetet és a honvédelem kérdését és a január 31-én összeülő parlament munkarendjét tárgyalták. Az alsóház legközelebbi ülésén az ügyrend megváltoztatásával, a spanyol kérdést veszik tárgyalás-

alá.

London. (Rador.) A Reuter ügynökség jelenti, hogy a szociálista internacionálé és a szindikálisták nemzetközi kiküldöttjei titkos megbeszélést tartottak Londonban, ahol többek között megjelent Jouhaux, a francia szakszervezet megbízásából és Broucker, a belgák részéről.

Hitler—Mussolini találkozáson beszélnek meg a tengely tavaszi kezdeményezéseit

London. Hitler és Mussolini közeli találkozásának hírért megerősítik. A találkozás Hitler kívánságára történik, mert tekintettel azokra az

akciókra, melyeket Németország tavaszra tervez, a birodalmi vezér tudni szeretné Mussolini Földközi-tengeri terveit is.

Az Egyesült-Államok nem tesz engedményeket Németországnak

Washingtonból jelentik: (Rador): A miniszterelnökség visszautasította a német kormánytól január 3-án kelt azon kérelmét, hogy osztrák adósságok fizetésének rendezését tegyék attól függővé: milyen a német—amerikai kereskedelmi forgalom mértéke és ezek az adósságok nemcsak az állam-

mal, hanem a magánosokkal szemben is ilyen elbírálás alá eszenek. A Reuter iroda hozzát teszi, hogy ebben a válaszban kifejezésre jutott az amerikai kormánytól az az elutasító magatartása is, amelyet a német export növelésével szemben tanusít.

Lelőtte imádottját, majd főbelötte magát egy szerelmes budapesti házmeister

Budapestről jelentik: Urbán Kálmán házmeister hosszabb ideje szerelmével üldözte. Sajrich Kató beállított a lakásba és revolveréből két lövést munkásleányt, akinek a Sándor-uca 15. szám adott le a leányra, aki véresen összesett és két nő

ismerőse, akik szintén ott tartózkodtak, sikoltozva menekültek ki a lakásból. Urbán a menekülők után lött, de golyói célt tévesztettek. Ezután magára zárta az ajtót és főbelötte magát. Mire a mentők megérkeztek a fiatal leány már kiszendvedt, míg a szerelmes merénylőt baldokolva szállították a kórházba.

Téves a Faruk egyiptomi király kalifává történt kikiáltásáról szóló hír

London. (Rador.) A Times leközli Egyiptom londoni követségének nyilatkozatát, amely szerint tévesen értelmezték a múlt héten Faruk király kalifává történt kikiáltását. Szó sem volt arról, amit bizonyos angol lapok erre vonatkozólag irtak.

Elégedetlen a hadsereg az új japán kormányral

Tokióból jelentik: Jólétesült japán körökben kijelentették, hogy nemcsak a hadsereg, hanem a pártok is elégedetlenek a Hiranuma-kormányral. A hadsereg részéről kifogásolják, hogy a kormány igen könnyen interpelláltja magát a politikai pártok képviselői által, akik nem veszik tekintetbe a háborús viszonyokat. Azokat a híreket megerősítik, amelyek szerint Konoye herceg lemond tárcanélküli miniszteri állásáról is. A hadsereg ugyanis azt kívánja, hogy Konoye ne vegyen részt a képviselőház ülésén, míg a politikai pártok azt követelik, hogy ő adja meg az interpellációkra a választ. Azt hiszik, hogy a jelenlegi kormány nem lesz hosszú életű.

Előkészületek a kárpátaljai választásokra

Husztról jelentik: A kárpátaljai választásokra a hivatalos kormánylistán kívül még két listát nyújtottak be. Az „igazhitűek” listáját azonban visszautasították, mert a benyújtók nem tartották be a rendkívül rövidre szabott határidőt. A kárpátaljai oroszok listája ellen alaki kifogást emeltek és kötelezték a benyújtókat, hogy a hibák sürgős kijavítása után adják át a listát. Ennek a listának a vezetője Bacsinzky, volt miniszter, míg a hivatalos lista első helyén Volosin miniszterelnök, utána pedig Révay szerepel.

Hivatalosan cáfolják a német—cseh vám- és pénzügyi unióról szóló híreket

Prága. A Polesti Listi vezető helyen foglalkozik ama hírrel, hogy a közeljövőben Németország és Cseh-szlovákia között közös vám és pénzügyi unió létesül. A lap hivatalos helyről nyert értesülése szerint ezek a hírek csak egyes tőzsdei spekulánsok agyában születhettek meg.

Az Egyesült-Államok készül a háborúra...

Washingtonból jelentik: Az amerikai hadsereg egyik tábornoka egy katonai bizottsági ülésen kijelentette, hogy háború esetén az Egyesült-Államoknak egymillió embert kell fegyverbe állítani. Az előkészületeket még béke idején kell megkezdeni és ezért Roosevelt elnöktől 553 millió dollár rendkívüli hitel megszavazását kérte.

Volt német lapszerkesztő öngyilkossága

Nlzzából jelentik: Szerdán feleségével együtt öngyilkosságot követett el Liepschitz volt német lapszerkesztő. Amidőn az öngyilkosságot felfedezték, már mindketten halottak voltak.

A kommunistaellenes front kibővítése

Tokió. Jugoszlávia és Albánia itteni konzuljai táviratilag kérték föl kormányjaikat, hogy csatlakozzanak a kommunista ellenes egyezményhez.

Borzalmas földrengés Chilében

Chile. A legutóbb jelzett hatalmas arányú földrengésről érkező újabb jelentések szerint Talca-ban, Santiago közelében beomlott a börtön épülete. Ennek következtében tíz rab életét veszítette, míg husz megsebesült. A legborzalmasabb volt a pusztulás Concepcionba, ahol körülbelül két ezer a halottak száma. Hivatalos veszteséglistát még nem hozak nyilvánosságra.